

Aanbestedingsdocument

Europese aanbesteding volgens de openbare procedure voor de uitvoering van producten van een Actualisatie Erkende Maatregelenlijst energiebesparing 2026

Publicatiedatum: 25 februari 2025
Status: Definitief
Referentie: 202411098

Inhoudsopgave

Begripsbepalingen.....	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanbestedende dienst IUC-EZ	5
1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding.....	5
1.3 Tijdspad.....	7
2. Opdrachtomschrijving	8
2.1 Beschrijving en doel van de opdracht	8
2.2 Percelen.....	11
2.3 Looptijd van de Overeenkomst	11
2.4 Omvang van de opdracht	11
3. Eisen ten aanzien van de opdracht	13
3.1 Eisen met betrekking tot de geleverde dienst	13
3.2 Eisen met betrekking tot het resultaat	25
3.3 Eisen met betrekking tot overleg, rapportage en evaluatie	28
3.4 Eisen met betrekking tot de in te zetten projectleider en overige projectteamleden, waaronder ook een tekstschrijver	29
3.5 Eisen met betrekking tot de prijzen/tarieven	30
3.6 Eisen met betrekking tot belastingen	30
3.7 Eisen met betrekking tot de facturatie	31
3.8 Eisen met betrekking tot milieu	31
3.9 Bijzondere uitvoeringsvoorwaarde met betrekking tot sociale voorwaarden	31
4. Eisen aan Inschrijver	33
4.1 Inleiding	33
4.2 Uitsluitingsgronden	33
4.3 Geschiktheidseisen.....	33
4.3.1 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	34
4.4 Uittreksel handelsregister.....	35
5. Wensen en beoordeling	36
5.1 Inleiding	36
5.2 Wensen ten aanzien van de kwaliteit	36
5.2.1 Wensen ten aanzien van Plan van Aanpak	36
5.2.1 Wensen ten aanzien van Kennis en ervaring in te zetten Projectleider.....	37
5.2.2 Wensen ten aanzien van Kennis en ervaring van de overig in te zetten projectteamleden (inclusief tekstschrijver).....	38
5.3 Wensen ten aanzien van prijzen/tarieven, exclusief btw	38
5.4 Beoordelingsmethodiek wensen	39
5.4.1 Beoordeling van kwalitatieve wensen.....	39
5.4.2 Beoordeling wensen ten aanzien van prijzen/tarieven	39
6. Beoordeling Inschrijving.....	41
6.1 Beoordelen volledige en rechtsgeldige Inschrijving	41

6.2	Beoordelen eisen van de opdracht.....	41
6.3	Beoordelen wensen van de opdracht	41
6.4	Bepaling definitieve totale eindscore.....	41
6.5	Beoordelen bewijsmiddelen	42
7.	Procedure Inschrijving	43
7.1	Akkoordverklaring	43
7.2	Planning	43
7.3	Procedure algemeen.....	43
7.3.1	<i>Communicatie</i>	43
7.3.2	<i>eHerkenning</i>	43
7.3.3	<i>Vragen en inlichtingen</i>	43
7.3.4	<i>Gestanddoeningstermijn en Inschrijving</i>	44
7.3.5	<i>Varianten</i>	44
7.3.6	<i>Kosten van de Inschrijving</i>	44
7.3.7	<i>Stopzetten aanbesteding</i>	44
7.3.8	<i>Rangorde documenten</i>	44
7.3.9	<i>Informatie over verplichtingen Inschrijver</i>	44
7.3.10	<i>Gids over Informatiebeveiliging en Privacy voor leveranciers</i>	45
7.3.11	<i>Tegenstrijdigheden of bezwaren</i>	45
7.3.12	<i>Klachtenregeling</i>	45
7.3.13	<i>Beslechting van geschillen</i>	45
7.3.14	<i>Indiening van de Inschrijving</i>	45
7.3.15	<i>Vorm en inhoud van de Inschrijving</i>	46
7.3.16	<i>Rechtsgeldige ondertekening</i>	46
7.3.17	<i>Inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen</i>	47
7.3.18	<i>Eén Inschrijving</i>	48
7.3.19	<i>Schenden fundamenteel beginsel aanbestedingsrecht, eerlijke mededinging</i>	48
7.3.20	<i>Communicatie en taal</i>	48
7.3.21	<i>Algemene voorwaarden</i>	48
7.3.22	<i>Contractvoorwaarden</i>	49
7.3.23	<i>Toelichting op en verificatie van de Inschrijving</i>	49
7.3.24	<i>Mededeling gunningsbeslissing</i>	49
	Bijlagen	50

Begripsbepalingen

Aanbestedende dienst	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Onderdeel van het ministerie van Economische Zaken (EZ).
Aanbestedingsdocument	Dit document, inclusief bijlagen.
Aanbestedingswet	Aanbestedingswet 2012.
Algemene Rijksvoorwaarden	Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten 2018 (ARVODI-2018). Zie de link: ARVODI-2018 .
Economisch meest voordelige Inschrijving	De Inschrijving die op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding de hoogste definitieve totale eindscore heeft behaald.
Geschiktheidseisen	De eisen waaraan een Inschrijver moet voldoen om voor gunning in aanmerking te komen.
Inschrijver	De geïnteresseerde(n) die een Inschrijving heeft/hebben ingediend of van plan is/zijn een Inschrijving in te dienen. Waar in dit document "u" wordt gebruikt, wordt hier Inschrijver mee bedoeld.
Inschrijving	Een door een Inschrijver ingediende offerte op dit Aanbestedingsdocument.
IUC-EZ	Het Inkoop Uitvoering Centrum van EZ, ondergebracht bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, is procesbegeleider voor deze aanbesteding.
Nota van Inlichtingen	Een document waarin de gestelde vragen met antwoorden geanonimiseerd zijn opgenomen. Hieronder vallen ook de vragen en antwoorden die verstuurd zijn via TenderNed.
Opdrachtgever	De Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de minister van Economische Zaken, die ten behoeve van de Aanbestedende dienst met Opdrachtnemer de Overeenkomst sluit.
Opdrachtnemer	De partij met wie Opdrachtgever de Overeenkomst sluit.
Overeenkomst	De schriftelijke overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waaronder de opdracht wordt uitgevoerd.
Uitsluitingsgrond	Een omstandigheid die de (persoon van de) Inschrijver zelf betreft en die leidt tot uitsluiting van zijn deelname aan de aanbesteding.
Uniform Europees Aanbestedingsdocument	Een verklaring waarin de Inschrijver verklaart aan de in de bijlage 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' gestelde eisen te voldoen door middel van het invullen en ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'.

1. Inleiding

Het voor u liggende Aanbestedingsdocument bevat informatie over de Europese aanbesteding volgens de openbare procedure voor de uitvoering van diensten van een actualisatie van de Erkende Maatregelenlijst (hierna: EML) in het kader van de nieuwe ronde van de informatieplicht energiebesparing in 2027.

U wordt uitgenodigd om op basis van dit Aanbestedingsdocument een Inschrijving in te dienen.

1.1 Aanbestedende dienst RVO, IUC-EZ procesbegeleider

Deze aanbesteding wordt uitgevoerd in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het IUC-EZ treedt tijdens deze aanbesteding op als procesbegeleider.

1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding

De zogenoemde Erkende maatregelenlijsten energiebesparing (hierna: EML) hebben betrekking op de plicht ter verduurzaming van het energiegebruik (hierna: "energiebesparingsplicht") uit het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal)([artikel 5.15](#)) en op de energiebesparingsplicht uit Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl)([artikel 3.84](#)). De EML is ook van toepassing op de informatieplicht energiebesparing uit het Bal en het Bbl (respectievelijk artikelen [5.15a](#) en [3.84a](#)).

In artikelen 5.15 Bal en 3.84 Bbl staat dat alle maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik worden getroffen met een terugverdientijd van ten hoogste 5 jaar. Daaronder vallen de volgende maatregelen:

- Energiebesparende maatregelen.
- Maatregelen voor het produceren van hernieuwbare energie tot het jaarlijkse energiegebruik per energiedrager. Daarboven mag natuurlijk vrijwillig meer worden geproduceerd.
- Maatregelen voor het vervangen van een energiedrager die leiden tot een lagere emissie van kooldioxide, met uitzondering van maatregelen voor het gebruik van Rie-biomassa voor de productie van elektriciteit en laagwaardige warmte met een temperatuur van maximaal 100 graden Celsius (°C).

In bijlagen [VII](#) en [XIV](#) van de Omgevingsregeling zijn lijsten met erkende maatregelen voor gebouwen, faciliteiten en processen opgenomen. Specifiek voor de glastuinbouwsector zijn in bijlagen [VIIaa](#) en [XIVa](#) van de Omgevingsregeling lijsten met erkende maatregelen opgenomen.

De EML is in 2015-2017 opgesteld en in 2018/2019 voor de eerste keer geactualiseerd. De meest recente actualisatie heeft in 2022/2023 plaatsgevonden. De actualisaties zijn gekoppeld aan de vierjaarlijkse indieningsdata van de informatieplicht energiebesparing.

De eerstvolgende uiterste indieningsdatum voor de informatieplicht energiebesparing is 1 december 2027. Daarvoor dient de EML wederom geactualiseerd te worden. Dit vanwege de volgende bevindingen en ontwikkelingen:

- Het kabinet heeft in brieven naar de Tweede Kamer aangegeven dat de terugverdientijd wordt verhoogd van 5 naar 7 jaar.
- Ervaring met het gebruik van de EML in de informatieplicht energiebesparing heeft geresulteerd in verbeteringsuggesties voor de berekening en de beschrijving van meerdere erkende maatregelen. Ook hebben omgevingsdiensten aangegeven dat de huidige randvoorwaarden en acties voor doelmatig beheer en onderhoud (hierna: DBO) niet concreet genoeg zijn voor toezicht en handhaving.
- De technologische ontwikkeling staat niet stil. Nieuwe technieken zijn op de markt beschikbaar gekomen, energiebesparende technieken zijn verbeterd, investeringskosten zijn mogelijk veranderd. Dit vraagt om het doorrekenen van de huidige erkende maatregelen, potentiële nieuwe maatregelen en maatregelen die bij de vorige actualisatie niet erkend zijn vanwege toen een te lange terugverdientijd.

- De investeringskosten die gebruikt zijn bij de recente actualisatie van de EML waren gebaseerd op het prijspeil van 1 januari 2022. Door conjuncturele turbulentie in die periode waren deze kosten niet meer actueel op het moment van publicatie in het Staatsblad. Deze kosten zijn daarom met 16% geïndexeerd. Voor de komende actualisatie dient te worden gerekend met actuele investeringskosten.
- De kosten voor het gebruik van energie wijzigen door marktontwikkelingen, maar ook door overheidsingrijpen.
  - De energiebelasting wordt regelmatig aangepast.
  - De salderingsregeling voor de teruglevering van zonnestroom wordt afgebouwd.
  - Voor de glastuinbouw is per 1 januari 2025 de Wet fiscale klimaatmaatregelen glastuinbouw inwerking getreden, met een uitfaseerpad van het verlaagd tarief energiebelasting, de invoering van een individuele CO₂-heffing en een afbouwpad van de vrijstelling op gas in WKK's. Daarnaast wordt naar verwachting in het voorjaar van 2025 duidelijk of de glastuinbouw onder ETS2 en/of de bijmengverplichting groen gas komt te vallen.

De wettelijk vastgelegde methode en prijzen voor het bepalen van de terugverdientijd zullen hierop aangepast worden.

- Andere wetgeving met een relatie met bepaalde erkende maatregelen is gewijzigd of gaat wijzigen:
  - De energieprestatie-eisen uit het Bbl bij nieuwbouw en renovatie van gebouwen worden naar verwachting medio 2026 aangescherpt.
  - De Europese richtlijn voor de energieprestatie van gebouwen (hierna: EPBD) is herzien.
  - De verordeningen voor de productgroepen onder de Europese Ecodesign richtlijn worden periodiek geactualiseerd.
  - Er is een Europese norm/standaard voor energie-efficiëntieclassen voor technische isolatie (NEN EN 17956) vastgesteld.
  - Er een Europese taxonomie gekomen voor groene investeringen. Voor dergelijke investeringen gelden gunstiger voorwaarden voor het verkrijgen van leningen. Daar waar de beschrijving van een erkende maatregel kan aansluiten bij de taxonomie is dat gewenst.

Momenteel wordt ook de energiebesparingsplicht als geheel geëvalueerd. Hier kunnen bevindingen uitkomen, die van invloed zijn op de uit te voeren actualisatie van de EML. Zo wordt bijvoorbeeld onderzocht of:

- de huidige ondergrenzen voor de informatie- en energiebesparingsplicht¹ en de onderzoeksplicht² aangepast zouden moeten worden;
- bepaalde milieubelastende activiteiten beter onder de informatieplicht kunnen vallen in plaats van onder de onderzoeksplicht;
- een vrijstelling bij het voldoen aan de [renovatiestandaard](#) wettelijk vastgelegd kan worden;
- hoe om te gaan met het erkennen van maatregelen die zich alleen op een natuurlijk moment terugverdienen;
- overlap van bestaande en komende regelgeving voorkomen kan worden, bijvoorbeeld tussen de energiebesparingsplicht en wetgeving met betrekking tot de energieprestatie van gebouwen (energielabel C-plicht voor kantoorgebouwen, minimale prestatie-eisen vanuit de herziene EPBD).

Ook wordt de [portefeuilleaanpak](#) geëvalueerd.

Beleidsmatige keuzes met betrekking tot de EML zullen pas later in het evaluatietraject gemaakt worden. Tot die tijd zal de EML conform de huidige opzet geactualiseerd worden. De planning is om de wijziging aan de energiebesparingsplicht in het Bal en het Bbl in oktober/november 2025 in de internetconsultatie aan te bieden.

---

¹ Vanaf 50.000 kWh elektriciteit of vanaf 25.000 m³ aardgasequivalent.

² vanaf 10 miljoen kWh elektriciteit of vanaf 170.000 m³ aardgasequivalent.

1.3 Tijdspad

Voor deze aanbesteding is onderstaand termijnschema van toepassing.

Dinsdag 25 februari 2025	Verzenden publicatie, start inschrijvingstermijn
Donderdag 27 maart 2025, 13.00 uur CET	Sluiting vragenronde: uiterste moment voor het stellen van vragen door Inschrijver over dit Aanbestedingsdocument en de Overeenkomst (inclusief Algemene Rijksvoorwaarden) en voor het doen van tekstvoorstellen door Inschrijver op de concept Overeenkomst (inclusief Algemene Rijksvoorwaarden)
Donderdag 10 april 2025	Verzenden Nota van Inlichtingen
Donderdag 24 april 2025, 13.00 uur CET	Uiterste datum en tijdstip van ontvangst van Inschrijvingen en vervolgens openen Inschrijvingen door Aanbestedende dienst
Week 18 2025 tot en met week 20 2025 (28 april t/m 19 mei)	Beoordelen Inschrijvingen
Vrijdag 30 mei 2025	Verzenden mededeling gunningsbeslissing
Donderdag 12 juni 2025	Uiterste datum voor het door de winnende Inschrijver aanleveren van de door de Aanbestedende dienst gevraagde bewijsmiddelen
Vrijdag 20 juni 2025	Uiterste datum voor het stellen van vragen en/of het vragen om een voorlopige voorziening inzake de mededeling gunningsbeslissing
Maandag 23 juni 2025	Definitieve gunningen kenbaar maken (mits geen beletselen)
Maandag 30 juni 2025	Ingangsdatum Overeenkomst

De Aanbestedende dienst kan, indien omstandigheden naar het oordeel van de Aanbestedende dienst daartoe aanleiding geven, de genoemde termijnen wijzigen. In dat geval worden de nieuwe termijnen tijdig digitaal kenbaar gemaakt.

2. Opdrachtomschrijving

2.1 Beschrijving en doel van de opdracht

Samengevat houdt de aanbesteding in dat door Opdrachtnemer lijsten met erkende maatregelen voor publicatie in het Staatsblad worden opgeleverd.

Dit betreft voor perceel 1:

- 1 lijst voor faciliteiten en processen voor bijlage VII van de Omgevingsregeling.
- 1 lijst voor faciliteiten en processen bijlage VIIaa van de Omgevingsregeling.

Dit betreft voor perceel 2:

- 1 lijst voor gebouwen voor bijlage XIV van de Omgevingsregeling.
- 1 lijst voor gebouwen voor bijlage XIVA van de Omgevingsregeling.

Daarnaast dienen per perceel de volgende zaken opgeleverd te worden:

- Lijst met alternatieve maatregelen (zie bijlage 6a).
Niet alle bedrijven hebben alle erkende maatregelen op het moment van rapporteren uitgevoerd. RVO geeft in de samenvatting van de informatieplichtrapportage suggesties voor alternatieve, meer CO₂-reducerende, maatregelen. Dit voor (nog) niet uitgevoerde maatregelen én voor maatregelen die zich pas terugverdienen op een natuurlijk moment.
- De informatie voor de informatiebank op de RVO [website](#): uitgebreidere beschrijvingen en beeldmateriaal.

Aanpak

Middels een aantal tussenlijsten wordt gewerkt naar de definitieve 'lijst voor publicatie in het Staatsblad'. Deze tussenlijsten zijn:

- Startlijst;
- Aanvulling op de startlijst – deel 1;
- Aanvulling op de startlijst – deel 2;
- Conceptlijst;
- Lijst voor internetconsultatie.

De 'lijst voor publicatie in het Staatsblad' moet uiterlijk 31 oktober 2026 door RVO aan het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG) worden aangeboden ter publicatie in het Staatsblad.

Daarvoor zal de 'Lijst voor internetconsultatie' uiterlijk op 7 april 2026 door RVO aan KGG worden aangeboden ten behoeve van de internetconsultatie. De onderliggende berekeningen en grondslagen voor het bepalen van de terugverdientijd worden hierbij ook beschikbaar, opvraagbaar bij RVO, gesteld.

RVO levert de startlijst, met onder andere de huidige erkende maatregelen, aan als bijlage bij dit aanbestedingsdocument (zie bijlagen 6b en 6c). In deze lijst zijn verbeter suggesties door gebruikers en toezichthouders opgenomen. De startlijst bevat ook een eerste selectie van nieuwe maatregelen die doorgerekend moeten worden. Deze selectie bevat maatregelen, die:

- bij de vorige actualisatie zijn doorgerekenden toen een terugverdientijd van meer dan vijf jaar hadden.
- zijn aangedragen voor de energielijst van de Energie Investeringsaftrek (hierna: EIA) en een terugverdientijd van hoogstens 5 jaar hadden.
- op de energielijst van de EIA staan en een terugverdientijd van meer dan 5 en hoogstens 7 jaar hebben.
- bij de vorige actualisatie niet zijn doorgerekend omdat deze maatregelen alleen relevant zijn bij een jaarlijks aardgasgebruik vanaf 170.000 m³, bijvoorbeeld maatregelen voor grote stoomketels en ovens. Bij een mogelijke wijziging van de ondergrens van de onderzoeksplicht zouden deze maatregelen wel in beeld komen voor de EML.
- door bedrijven en maatschappelijke instellingen zelf als alternatieve maatregelen zijn aangedragen in hun informatieplichtrapportages.

- door bedrijven en maatschappelijke instellingen zijn gerapporteerd in hun onderzoeks- plichtrapportage.
- geïdentificeerd zijn in de verkenning naar de normering van specifieke (gedrags-)maatregelen (zie bijlage 6d)³.

Op de startlijst staan ook maatregelen die bij de vorige actualisatie zijn afgevallen om andere redenen dan de terugverdientijd. Het afvallen van deze maatregelen dient opnieuw beoordeeld, en meer adequaat onderbouwd, te worden.

Op de startlijst staan geen maatregelen met betrekking tot slimme aansturing van apparaten en energieopslag. Hier is bewust voor gekozen (zie bijlage 6e).

RVO zal in de eerste helft van 2025 een marktvraag doen naar technieken en maatregelen, die volgens leveranciers in aanmerking komen voor opname op een erkende maatregelenlijst. RVO maakt hieruit een selectie voor een eerste aanvulling op de startlijst. Een format voor het indienen van technieken en maatregelen staat op de [website](#) van RVO. Deze marktvraag sluit op 30 juni 2025.

Het is ook de bedoeling dat de Opdrachtnemer zelf suggesties doet voor een tweede aanvulling op de startlijst. Het aantal extra nieuwe maatregelen dat op de aanvullingen van de startlijst terecht zal komen wordt gemaximeerd. Het maximum geldt voor de optelling van beide aanvullingen samen.

Inhoudelijke aspecten die meegenomen moeten worden

Hieronder staat beschreven wat de inhoudelijke consequenties zijn van de in paragraaf 1.2 genoemde bevindingen en ontwikkelingen op de (actualisatie van de) erkende maatregelen.

Ervaringen informatieplicht energiebesparing 2023

De recente ronde van de informatieplicht heeft veel kennis en ervaring opgeleverd over de toepasbaarheid van de huidige EML. Dit voor het gebruik van de EML en voor toezicht en handhaving op de EML. Een aantal suggesties zijn toegevoegd aan de startlijst. Daarnaast zijn de volgende zaken van belang:

- De EML wordt als complex en lang ervaren. De complexiteit dient verminderd te worden en tevens dienen maatregelen waar mogelijk te worden samengevoegd.
- Een duidelijkere definiëring over wat vermeld wordt bij omschrijving, uitgangssituatie en technische randvoorwaarden.
- De huidige randvoorwaarden zijn niet altijd concreet genoeg voor toezicht en handhaving. Een aanscherping hiervan is gewenst.
- De huidige beschrijvingen voor doelmatig beheer en onderhoud (hierna: DBO) zijn niet altijd concreet genoeg voor toezicht en handhaving.

Aanscherping prestatie-eisen voor gebouwen

Naar verwachting zullen medio 2026 de energieprestatie-eisen bij nieuwbouw en renovatie worden aangescherpt. Dit betreft de reguliere vijfjaarlijkse aanscherping van deze eisen. RVO heeft hiervoor een [advies](#) uitgebracht. De aanpassing van het Bbl hiervoor zal in 2025 in de internetconsultatie worden aangeboden. De verwachte nieuwe prestatie-eisen zullen vergeleken moeten worden met de energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 7 jaar of minder. Op basis hiervan wordt besloten welke maatregelen erkend zullen worden.

---

³ Onder andere het toepassen van verwarmde zitkussens i.p.v. (elektrische) terrasverwarmers, het toepassen van een timerfunctie op een terrasverwarmer, het toepassen van een luchtgordijn, het toepassen van een automatische regeling op een bestaand luchtgordijn, het toepassen van een warmtepomp als energiebron voor een luchtgordijn, het toepassen van automatische schuifdeuren en het toepassen van een deurdranger.

Europese richtlijn voor de energieprestatie van gebouwen

Als gevolg van de herziening van de EPBD zal de NTA8800 aangepast worden.

In mei 2026 zal de NTA8800 voldoen aan de eisen die gesteld worden in de EPBD aan de bepaling van de energieprestatie, de nieuwe indicatoren en de extra informatie die op het energielabel moet worden vermeld. Daarnaast is een meer ingrijpende modernisering van de bepalingsmethode voor de energieprestatie nodig, die voorzien is vóór 2030.

Voor de implementatie van de EPBD zal een energielabel A0 worden ingevoerd, als energielabel voor Zero Emission Buildings (hierna: ZEB).

Als onderdeel van de implementatie van de herziening van de EPBD zullen er minimale energieprestatie-eisen voor utiliteitsbouw worden ingevoerd, waardoor per 2030 het 16% slechtst presterende deel van de voorraad moet zijn verbeterd, en per 2033 26%. Deze eisen zullen in 2026 in het Bbl worden opgenomen, het proces van wijziging van het Bbl gaat op korte termijn van start.

De EPBD verplicht de toepassing van zonnepanelen op gebouwen. Dit zal gaan interfereren met de huidige erkende maatregelen voor zonnepanelen (GH1 en FK1). Deze maatregelen zullen opnieuw bepaald moeten worden op basis van een terugverdientijd van hoogstens 7 jaar en vervolgens vergeleken moeten worden met de verplichting uit de EPBD. Daarna zal besloten worden over opname op de EML.

Utiliteitsgebouwen met verwarmings- of airconditioningssystemen met een vermogen vanaf 290 kW moeten vanaf 2026 zijn voorzien van een gebouwautomatiserings- en controlesysteem (hierna: GACS). Vanaf 2030 moeten ook alle utiliteitsgebouwen met verwarmings- of airconditioningssystemen met een vermogen vanaf 70 kW een GACS hebben.

In de eerste helft van 2025 zal een technische invulling gemaakt worden. Dit als aanvulling op de eisen voor een GACS die al in het Bbl opgenomen zijn. Daarna dient bekeken te worden wat de overlap is met de erkende maatregel 'GA1 - Pas een automatisch energieregistratie- en bewakingssysteem (hierna: EBS) met rapportagefunctie toe, waarbij gas- en warmte- (per uur) en elektragebruik (per kwartier) van het gebouw wordt geregistreerd'.

De eisen aan keuringen (artikel 23 EPBD) en de eisen aan het verslag van de keuring (artikel 24 EPBD) worden ook aangescherpt. Sommige acties voor DBO moeten hier mogelijk op aangescherpt worden.

Europese Ecodesign-richtlijn

De verordening voor de productgroep Lokale verwarmingstoestellen is in 2024 [geactualiseerd](#). Hierop staan onder andere eisen voor donkerstralers. Mocht de toepassing van deze techniek als gevolg van de actualisatie erkend worden, dan dient dat, indien relevant, in lijn te zijn met de Ecodesign eisen.

Daarnaast wordt naar verwachting de verordening voor luchtverwarmingsproducten, koelproducten, hoge temperatuur process chillers en ventilatorluchtkoelers [geactualiseerd](#). Indien de nieuwe eisen tijdig bekend zijn, dient bepaald te worden of de relevante erkende maatregelen wel of niet tegenstrijdig zijn met deze nieuwe Ecodesign eisen.

De verordening voor de productgroepen Industriële ventilatoren is ook in 2024 geactualiseerd. Dit betreft echter het ontwerp van de ventilatoren en gaat niet over de energie-efficiëntie van de motoren in de ventilator. De erkende ventilatiemaatregelen hebben nu vooral betrekking op de motor. Met de aanpassing van deze verordening hoeft dus geen rekening gehouden te worden bij de actualisatie van de EML.

Europese norm/standaard voor energie-efficiëntieclassen voor technische isolatie (NEN EN 17956)

Er is een nieuwe [Europese norm/standaard](#) voor energie-efficiëntieclassen voor isolatie in werking getreden. Hierin zijn efficiëntieclassen (A t/m F) vastgelegd voor verschillende te isoleren systemen. Mogelijk kunnen deze efficiëntieclassen gebruikt worden bij de technische isolatiemaatregelen op de EML. RVO heeft een adviesbureau gevraagd hiervan een eerste inschatting te maken. Dit rapport zal gereed zijn bij de start van onderhavige opdracht.

EU Taxonomie

De EU Taxonomie maakt duidelijk welke investeringen wel of niet duurzaam mogen heten, op grond van hun wetenschappelijk getoetste bijdrage aan het voorkomen van klimaatverandering of beperken van de gevolgen ervan (adaptatie). De lijst kan worden gebruikt door grote bedrijven en financiële instellingen in de rapportage over hun duurzaamheid.

Daar waar de beschrijving van een erkende maatregel in lijn gebracht kan worden met de taxonomie, is dat wenselijk. Dit heeft echter geen prioriteit. RVO zal aan de start van het project een vergelijking tussen de huidige gebouwmaatregelen van de EML en de taxonomie aanleveren.

Planning

De 'lijst voor publicatie in het Staatsblad' moet uiterlijk 31 oktober 2026 door RVO aan KGG worden aangeboden ter publicatie in het Staatsblad.

Daarvoor zal de lijst uiterlijk op 7 april 2026 door RVO aan KGG worden aangeboden ten behoeve van de internetconsultatie.

Een gedetailleerde planning voor de taken van de Opdrachtnemer is opgenomen in hoofdstuk 3.

2.2 Percelen

De aanbesteding is onderverdeeld in de volgende twee percelen:

- 1) Perceel 1 voor bijlagen VII en VIIa van de Omgevingsregeling: erkende maatregelen voor processen en faciliteiten.
- 2) Perceel 2 voor bijlagen XIV en XIVa van de Omgevingsregeling: erkende maatregelen voor gebouwen.

Een Inschrijver kan zich inschrijven voor beide percelen en dus ook beide percelen gegund krijgen.

2.3 Looptijd van de Overeenkomst

De Aanbestedende dienst is per perceel voornemens over te gaan tot het sluiten van een Overeenkomst, met een looptijd van 30 juni 2025 tot 30 juni 2028.

De Aanbestedende dienst wenst met één (1) Inschrijver een Overeenkomst per perceel te sluiten.

2.4 Omvang van de Overeenkomst

De, onder de Overeenkomsten, af te nemen maximum totaalprijs bedraagt:
€ 620.000,-- excl. btw.

Dit wordt als volgt verdeeld over de twee percelen:

- voor perceel 1 (bijlagen VII en VIIa van de Omgevingsregeling): de maximum totaalprijs bedraagt € 450.000,-- excl. btw, inclusief de optionele batches, inclusief de stelpost van € 12.000,-- (exclusief btw) en exclusief eventuele indexatie;
- voor perceel 2 (bijlage XIV en XIVa van de Omgevingsregeling): de maximum totaalprijs bedraagt € 170.000,-- excl. btw, inclusief de stelpost van € 6.000,-- (exclusief btw) en exclusief eventuele indexatie.

Optionele batches voor perceel 1

In de overeenkomst voor perceel 1 wordt ruimte opgenomen om optionele aanvullende batches van 10 extra door te rekenen maatregelen in opdracht te geven. Dit voor het geval er, als gevolg van de evaluatie van de energiebesparingsplicht, meer sectoren voor hun activiteitgebonden maatregelen onder de informatieplicht energiebesparing, in plaats van onder de onderzoekspflicht energiebesparing, komen te vallen. Deze batches zijn optioneel.

Bovengenoemde omvang en maximum totale opdrachtwaarde van de overeenkomst is inclusief eventuele optionele aanvullende batches. Een batch bestaat uit 10 extra door te rekenen maatregelen. Opdrachtgever zal maximaal 3 optionele aanvullende in opdracht gegeven worden.

Inschrijvers dienen er echter rekening mee te houden dat de daadwerkelijke afname door Opdrachtgever lager kan liggen dan hierboven aangegeven. Dit komt omdat er sprake is van een aantal onzekere factoren, die van invloed zijn op de afname. Dit betreft met name de onzekerheid in het totaal aantal door te rekenen maatregelen. Dit is afhankelijk van het beleidsevaluatietraject, dat momenteel loopt.

In deze aanbesteding wordt nu rekening gehouden met een groot aantal door te rekenen maatregelen. Dit kan in de praktijk dus minder maatregelen betreffen.

3. Eisen ten aanzien van de opdracht

In dit hoofdstuk zijn de eisen opgenomen die de Aanbestedende dienst stelt aan de gevraagde dienstverlening en aan de prijzen en tarieven.

Door het indienen van een Inschrijving gaat Inschrijver uitdrukkelijk akkoord met alle eisen, die in dit Aanbestedingsdocument zijn neergelegd en verklaart u dat u gedurende de gehele uitvoeringsperiode van de met u gesloten Overeenkomst daaraan blijft voldoen. Bovendien bevestigt u hiermee dat u alle opgegeven prijzen en tarieven, exclusief eventuele overeengekomen indexeringen, gestand zult doen. Het niet voldoen aan een of meerdere eisen betekent dat uw Inschrijving niet verder wordt beoordeeld en dat uw Inschrijving terzijde wordt gelegd.

De in de af te sluiten Overeenkomsten overeengekomen prijzen en tarieven zijn in ieder geval vast tot en met 31 december 2026.

Indexeringsaanvragen kunnen slechts éénmaal per jaar, in oktober, worden aangevraagd. Voor en na deze maand worden indexeringsverzoeken voor het eerstkomende jaar niet (meer) in behandeling genomen.

3.1 Eisen met betrekking tot de geleverde dienst

De opdracht voor perceel 1 én 2 wordt uitgevoerd conform de volgende uitgangspunten:

- Er dient gerekend te worden met de wettelijk vastgelegde methode voor het bepalen van de terugverdientijd. Deze methode staat in bijlage XV van de Omgevingsregeling. De specifieke methode voor de glastuinbouw staat in bijlage XVa van de Omgevingsregeling. De berekeningsmethode is in het Register ingebouwd.
- De berekeningen achter de huidige erkende maatregelen worden volgens een vast format vastgelegd. De formats van de vorige actualisatie zijn als voorbeeld bijgesloten (zie de bijlagen 6f t/m 6k). RVO keurt eventuele afwijkingen op deze voorbeeldformats goed voordat opdrachtnemers hiermee gaan werken.
- Alle grondslagen voor de berekeningen (energiebesparing, investeringskosten) worden openbaar gemaakt.
- Alle grondslagen voor de berekeningen, de formats met de berekeningen, terugverdientijden, formatteksten en beschrijvingen worden in een zogenaamd 'register energiebesparende maatregelen' (hierna "Register") opgeslagen. Dit register is een Microsoft Access database met rekenfaciliteit. In het Register wordt de terugverdientijd berekend volgens de wettelijke vastgelegde methode en marginale energieprijzen uit XV en XVa van de Omgevingsregeling. Voor elektriciteit en aardgas is per belastingtariefgroep een marginale energieprijs vastgelegd. De terugverdientijd wordt in het Register voor alle energie energieprijzen, en eventuele combinaties van aardgas en elektriciteit, bepaald.

Vanuit het Register worden MS Word- en Excelbestanden geëxporteerd ten behoeve van:

- Publicatie van de EML in het Staatsblad.
- Import in het digitale Loket voor informatieplichtrapportages.
- Import in de [informatiebank](#) op de RVO website.
- Downloadbare bestanden op de [RVO website](#).

Opdrachtnemer(s) kan/kunnen werken in het Register via een extern bureaublad. Voor het aanbestedingstraject kan toegang gevraagd worden tot een demonstratieversie van het Register op het externe bureaublad via erkendemaatregelen@rvo.nl. De gebruikershandleiding is als bijlage bij dit aanbestedingsdocument bijgesloten (zie bijlage 6l).

- Van een maatregel dienen de investeringskosten (materiaal, materieel, arbeid) op een natuurlijk en op een zelfstandig moment (direct uitvoerbaar) bepaald te worden (waarbij het voor kan komen dat er geen verschil hiertussen is). Er moet bepaald worden wat de eventuele meerinvestering is die bij een natuurlijk moment niet meegenomen wordt. De investeringskosten voor een zelfstandig én voor een natuurlijk moment worden onderbouwd. Deze onderbouwing wordt ook in het Register opgeslagen.
- De randvoorwaarden uit de erkende maatregelen zijn als aparte entiteiten in het Register opgeslagen en kunnen in een Excelbestand geëxporteerd worden (zie bijlage 6m).

Dit Excelbestand wordt als import gebruikt voor het digitale loket voor de informatieplicht energiebesparing. Indieners van een informatieplichtrapportage kunnen daar exact aanvinken aan welke randvoorwaarde(en) ze niet voldoen, als dat van toepassing is. Voor de komende actualisatie dienen ook de uitgangssituaties uit de erkende maatregelen in aparte entiteiten in het Register vastgelegd te worden. Dit ook om via Excel in het rapportageloket in te kunnen lezen. Deze exportfunctionaliteit is al aanwezig in het Register. De huidige uitgangssituaties moeten hiervoor nog wel enigszins worden herschreven (zie bijlage 6n).

- De energieprijzen waarmee gerekend moet worden zijn ook vastgelegd in bijlagen XV en XVa van de Omgevingsregeling. Deze energieprijzen worden in opdracht van KGG door TNO geactualiseerd. De energieprijzen en het rentepercentage waarmee gerekend dient te worden tijdens de actualisatie worden bij de gunning aangeleverd. De prijzen die gebruikt worden voor de internetconsultatie zijn uiterlijk 31 januari 2026 beschikbaar. Deze prijzen worden ook gebruikt voor de definitieve publicatie in het Staatsblad.
- Elke erkende maatregel heeft een unieke code. Bijvoorbeeld GA1. Dit betreft maatregel 1 van de maatregelcategorie Energiebeheersysteem (A) van het onderdeel (sublijst) Gebouwen (G). De huidige codes moeten idealiter bij de actualisatie van de EML gelijk blijven.
- Bij een keuze tussen vergelijkbare maatregelen voor dezelfde uitgangssituatie, geldt dat het meest energiebesparende alternatief erkend wordt.
- Er wordt gewerkt conform een vaste afspraak over wat vermeld wordt bij de omschrijving, de uitgangssituatie en de technische randvoorwaarden:
  - De omschrijving van de maatregel bevat een uitleg van wat de maatregel inhoudt. Indien het niet voor de hand ligt hoe de maatregel voor energiebesparing en/of de reductie van de uitstoot van CO₂ zorgt, wordt dat ook in de omschrijving uitgelegd.
  - De uitgangssituatie beschrijft de aanwezige (referentie)situatie zoals gebruikt in de berekening van de energiebesparing. Deze uitgangssituatie kan bijvoorbeeld een bepaald minimaal vermogen van een apparaat betreffen.
  - De technische randvoorwaarden beschrijven randvoorwaarden voor het kunnen uitvoeren van de maatregel. Dit kan bijvoorbeeld gaan over voldoende ruimte voor de inpasbaarheid van een apparaat of de bereikbaarheid (zonder extra kosten) van de aan te passen uitgangssituatie.
- De wet- en informatiebankteksten moeten inhoudelijk kloppen én zijn opgesteld op taalniveau B1.
- Per nieuwe erkende maatregel worden minimaal 2 afbeeldingen en maximaal 4 afbeeldingen aangeleverd⁴. De afbeeldingen dienen te voldoen aan de volgende eisen:
  - Afbeeldingen hebben minimaal 1.400 pixels (breedte beeldscherm).
  - Afbeeldingen zijn niet (digitaal) gemanipuleerd.
  - Het is belangrijk dat de foto's rechtstreeks door RVO voor verschillende media gebruikt kunnen worden. In publicaties, op de website en social media.
  - Geen reclame-uitingen en/of merknamen van producten.
  - Geen personen op de afbeeldingen.
  - Afbeeldingen zijn eenvoudig herleidbaar naar de desbetreffende erkende maatregel.
  - Afbeeldingen zijn in bestandsformaat JPEG.
  - Afbeeldingen zijn via de bestandsnaam herleidbaar naar de relevante erkende maatregel.

Specifiek voor perceel 2 geldt dat de opdracht, naast bovenstaande eisen, wordt uitgevoerd conform de volgende aanvullende eisen:

Daar waar dat relevant is, dient de energiebesparing bepaald te worden met de NTA8800. Hiervoor moet gebruik gemaakt worden van de NTA8800 validatietool van de NEN. Dit is een Exceltool, die door de NEN onder licentie verstrekt wordt aan partijen, die onderzoeken uitvoeren voor RVO of KGG. Opdrachtnemer kan deze licentie na de gunning aanvragen bij de NEN. RVO zal de opdrachtnemer in contact brengen met de contactpersoon bij de NEN hiervoor.

---

⁴ Het zal niet altijd mogelijk zijn om een (goede) foto van een maatregel te kunnen maken. Waar mogelijk zou dat opgelost kunnen worden door bijvoorbeeld een illustratie te maken. Als dat ook niet mogelijk blijkt, zal er voor de betreffende erkende maatregel(en) geen beeldmateriaal in de kennisbank worden opgenomen.

De investeringskosten worden zoveel mogelijk bepaald met behulp van de [kostenkentallen](#) voor de utiliteitsbouw.

De opdracht voor perceel 1 én perceel 2 betreft de volgende activiteiten:

De Opdrachtnemers van perceel 1 en 2 overleggen regelmatig gezamenlijk met de Opdrachtgever. Ook wordt het project gezamenlijk geëvalueerd. De eisen met betrekking tot overleg, rapportage en evaluatie staan beschreven in paragraaf 3.3.

Klankbordgroep

De Opdrachtnemers van perceel 1 en perceel 2 geven, onafhankelijk van elkaar, een toelichting op de inhoudelijke gemaakte keuzes aan de klankbordgroep voor vertegenwoordigers van het normadressaat en de omgevingsdiensten. De leden van de klankbordgroep reflecteren inhoudelijk op deze gemaakte keuzes. Een klankbordgroepbijeenkomst betreft een online bijeenkomst met vertegenwoordigers van KGG, Informatiepunt Leefomgeving (hierna: IPLO), RVO en het normadressaat en de omgevingsdiensten. Er zullen naar verwachting 5 tot 10 vertegenwoordigers van het normadressaat zitting hebben in de klankbordgroep en naar verwachting 5 tot 10 vertegenwoordigers van de omgevingsdiensten.

Er worden door RVO 6 klankbordbijeenkomsten georganiseerd. Van de Opdrachtnemer(s) wordt verwacht hierbij aanwezig te zijn en een inhoudelijke bijdrage te verzorgen over de deliverables, die voor de bijeenkomsten zijn opgeleverd.

Begeleidingscommissie

De 6 klankbordgroepen worden met de Opdrachtnemer(s) voorbesproken door de begeleidingscommissie. De begeleidingscommissie bestaat uit vertegenwoordigers van de ministeries van KGG, IPLO en RVO. De begeleidingscommissie zal (voornamelijk) online bijeenkomen.

Daarnaast wordt door RVO één brede voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd. Deze brede voorlichtingsbijeenkomst betreft een fysieke bijeenkomst voor vertegenwoordigers van het normadressaat en de omgevingsdiensten gezamenlijk. Hier zullen naar verwachting circa 100 personen in de zaal aanwezig zijn.

Van de Opdrachtnemer(s) wordt verwacht hierbij aanwezig te zijn en een inhoudelijke bijdrage te verzorgen over de 'Lijst die in de internetconsultatie wordt aangeboden'.

Tabel 1: Activiteiten voor Opdrachtnemer perceel 1 en voor Opdrachtnemer perceel 2.

Activiteiten	Toelichting	Perceel 1	Perceel 2
<ul style="list-style-type: none"> Het doen van een beoordeling over de bij de actualisatie uit 2022/2023 doorgerekende maatregelen. Deze beoordeling wordt aan RVO voorgelegd en door RVO geaccordeerd. 	<ul style="list-style-type: none"> De beoordeling bevat een eventueel voorstel voor aanpassing van het format voor de energiebesparingsberekening. Er dient beoordeeld te worden of de energiebesparingsberekening en de uitgangspunten voor de berekening nog adequaat en navolgbaar zijn. Indien de energiebesparingsberekening niet (meer) voldoet, bevat de beoordeling een voorstel voor een betere berekening. Indien de uitgangspunten voor de berekening niet meer navolgbaar zijn, wordt in de beoordeling aangegeven voor welke maatregelen deze zullen worden verbeterd. <ul style="list-style-type: none"> Met betrekking tot de navolgbaarheid: het is gebleken dat niet altijd goed is vastgelegd waarom bepaalde keuzes bij het bepalen van de energiebesparing of de investeringskosten zijn gemaakt. Bij de berekeningen zijn de 	<ul style="list-style-type: none"> Er staan momenteel 102 maatregelen op de reguliere EML voor processen en faciliteiten. Daarnaast zijn er in 2022/2023 50 maatregelen doorgerekend met als resultaat een langere terugverdientijd dan 5 jaar. Er staan momenteel 7 maatregelen op de EML voor glastuinbouw (onder processen). Daarnaast zijn er in 2022/2023 3 glastuinbouwmaatregelen doorgerekend met als resultaat een langere terugverdientijd dan 5 jaar. Bij de beoordeling dient specifiek gekeken te worden naar de maatregelen-categorieën Productkoeling, zwembaden en Datacenters. In de startlijst (zie bijlage 6b) is aangegeven welke inhoudelijke aandachtspunten het betreft. Hiervoor is het wenselijk om ook te overleggen met de relevante brancheorganisaties (buiten de klankbordgroep om als de 	<ul style="list-style-type: none"> De energiebesparing van een aantal gebouwmaatregelen is bepaald met de NTA8800. Aangezien de NTA8800 op korte termijn nagenoeg niet gaat wijzigen, wordt er in principe vanuit gegaan dat deze berekening niet opnieuw gedaan hoeft te worden. Er staan momenteel 27 maatregelen op de reguliere EML voor gebouwen. Daarnaast zijn er in 2022/2023 12 maatregelen doorgerekend met als resultaat een langere terugverdientijd dan 5 jaar. Er staan momenteel 4 maatregelen op de EML voor glastuinbouw (onder gebouwen). Er zijn in 2022/2023 geen glastuinbouwmaatregelen doorgerekend met als resultaat een langere terugverdientijd dan 5 jaar. Bij de beoordeling dient specifiek gekeken te worden naar het vereenvoudigen van het aantal ledmaatregelen. Er staan nu 14 binnen-, 4 buiten- en 2 terreinverlichtingsmaatregelen

	<p>uitgangspunten an sich wel vastgelegd, maar waarom voor bepaalde uitgangspunten gekozen is, is niet altijd duidelijk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De beoordeling bevat een voorstel voor een aanpassing van de omschrijving van de maatregelen, de beschrijving van de uitgangssituatie en de technische randvoorwaarden. Dit conform de door RVO gewenste indeling. • Ook bevat de beoordeling een voorstel voor het aanscherpen van de randvoorwaarden en de acties voor de doelmatig beheer en onderhoud (DBO) meer geconcretiseerd kunnen worden. Of de acties voor DBO daadwerkelijk aangescherpt zullen worden, hangt af van de extra administratieve lasten die dit voor het bedrijfsleven tot gevolg zal hebben. 	<p>relevante organisaties daar geen zitting in hebben).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er staan nu 4 erkende maatregelen voor faciliteiten op de EML, die gebaseerd zijn op meerdere maatregelen (zie bijlage 6o). Van deze samengevoegde maatregelen dient 1 maatregel gemaakt te worden. 	<p>op de EML met betrekking tot led. Dat zou vereenvoudigd moeten worden. Een herbeoordeling of retrofitmaatregelen op de EML moeten blijven staan, maakt hiervan onderdeel uit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er staat nu 1 erkende gebouwmaatregel, die gebaseerd is op meerdere maatregelen (zie bijlage 6o). Van deze samengevoegde maatregel dient 1 maatregel gemaakt te worden.
<ul style="list-style-type: none"> • Het opnieuw bepalen van de investeringskosten van bij de actualisatie uit 2022/2023 doorgerekende maatregelen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringskosten worden onderscheiden in materiaal, materieel en arbeid. • Er staat een beperkt aantal unieke erkende maatregelen op de EML voor glastuinbouw. De overige maatregelen op de EML voor de glastuinbouw komen van de reguliere EML. Daar zal alleen bij sommige maatregelen de economische randvoorwaarde(n) afwijken, vanwege afwijkende energieprijzen voor de 		

	glastuinbouw. De investeringskosten hoeven voor deze maatregelen alleen voor de reguliere EML bepaald te worden.		
<ul style="list-style-type: none"> Het bepalen van de investeringskosten, energiebesparing en uitgangspunten voor de energiebesparingsberekening voor de nieuwe maatregelen op de startlijst. 	<ul style="list-style-type: none"> Investeringskosten worden onderscheiden in materiaal, materieel en arbeid. 	<ul style="list-style-type: none"> Er staan 20 nieuwe maatregelen op de startlijst voor processen en faciliteiten. <ul style="list-style-type: none"> Eén nieuwe maatregel betreft Energie Efficiënt Ethernet (zie bijlage 6p). 	<ul style="list-style-type: none"> Er staan 13 nieuwe maatregelen op de startlijst voor gebouwen. <ul style="list-style-type: none"> Een aantal nieuwe maatregelen betreffen maatregelen met betrekking tot open (winkel)deuren, namelijk lichtgordijnen, deurdrangers en automatische schuifdeuren (zie bijlage 6d).
<ul style="list-style-type: none"> Het aanscherpen van de onderbouwing voor de afgevalen maatregelen op de startlijst. 		<ul style="list-style-type: none"> Er staan 45 afgevalen maatregelen op de startlijst voor processen en faciliteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> Er staan 22 afgevalen maatregelen op de startlijst voor gebouwen.
<ul style="list-style-type: none"> Het bepalen van de investeringskosten, energiebesparing en uitgangspunten voor de energiebesparingsberekening voor de aangedragen maatregelen op de eerste aanvulling op de startlijst. 	<ul style="list-style-type: none"> Investeringskosten worden onderscheiden in materiaal, materieel en arbeid. 	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt uitgegaan van maximaal 15 extra maatregelen. 	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt uitgegaan van maximaal 10 extra maatregelen.
<ul style="list-style-type: none"> Het aandragen van suggesties voor aanvullende maatregelen voor de tweede aanvulling op de startlijst. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit op basis van eigen inzicht en eventueel via afstemming met relevante 	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt uitgegaan van maximaal 15 nieuwe maatregelen. 	<ul style="list-style-type: none"> Specifiek voor dit perceel wordt gekeken of er ook maatregelen te identificeren zijn die alleen voor

<ul style="list-style-type: none"> Voor deze maatregelen dienen de investeringskosten, energiebesparing en uitgangspunten voor de energiebesparingsberekening bepaald te worden. 	<p>technologieleveranciers en/of met hun brancheorganisaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> Investeringskosten worden onderscheiden in materiaal, materieel en arbeid. 		<p>monumentale gebouwen relevant zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> Er wordt uitgegaan van maximaal 10 nieuwe maatregelen.
<ul style="list-style-type: none"> Het vullen van het Register voor de maatregelen van de startlijst en de beide aanvullingen op de startlijst. Dit met de geactualiseerde investeringskosten (materiaal, materieel, arbeid) inclusief bronnen en jaartal van prijspeil), energiebesparingsberekeningen (energie(be)(ont)sparing per energiedrager. Dit met de gevulde teksten voor: <ul style="list-style-type: none"> Titel en omschrijving van de maatregel; Uitgangssituatie; Technische en economische randvoorwaarden; Acties voor doelmatig beheer en onderhoud (DBO). 	<p>Dit gaat batchgewijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Batch 1: de huidige erkende maatregelen en de in 2022/2023 reeds doorgerekende maatregelen van de startlijst. <ul style="list-style-type: none"> Batch 1 bevat in principe ook de aangepaste maatregelen waarvan, uit de beoordeling, over de bij de actualisatie uit 2022/2023 doorgerekende maatregelen, is gebleken dat de berekening verbeterd kan worden. Batch 1 bevat ook de onderbouwing van de bij de actualisatie uit 2022/2023 afgevalen maatregelen. Batch 2: nieuwe maatregelen op de startlijst en de eerste aanvulling op de startlijst. Batch 3: de tweede aanvulling op de startlijst. <p>Nadat RVO feedback op een concept batch gegeven heeft, kunnen aanpassingen aan afzonderlijke maatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> De maatregel 'het vervangen van terrasverwarmers door elektrische zitkussens' valt onder batch 3. Dit geldt ook voor andere maatregelen waar extra onderzoek naar het energiebesparingseffect benodigd is. Batch 3 bevat ook de maatregelen uit de optionele aanvullende batches van extra door te rekenen maatregelen. Dit als, als gevolg van de evaluatie van de energiebesparingsplicht, meer sectoren voor hun activiteitgebonden maatregelen onder de informatieplicht energiebesparing, in plaats van onder de onderzoeksplicht energiebesparing, komen te vallen. 	<ul style="list-style-type: none"> Maatregelen waar extra onderzoek naar het energiebesparingseffect benodigd is, bijvoorbeeld het luchtgordijn, vallen onder batch 3.

	voorgelegd worden via het Register. De definitieve aanlevering van een batch betreft dan slechts de laatste maatregelen uit die batch.		
<ul style="list-style-type: none"> Het opnieuw doorrekenen van de totale investeringskosten, kosten voor de financiering van de (meer)investering, totale energiebesparing, totale CO₂-reductie, energiekostenbesparing en terugverdientijden met de rekenfaciliteit van het Register. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit conform de wettelijk vastgelegde methode voor de berekening van de terugverdientijd uit bijlagen XV en XVa van de Omgevingsregeling. Dit om te bepalen welke maatregelen, onder welke economische randvoorwaarden en marginale energieprijzen, zich binnen 7 jaar of minder terugverdienen. 	<ul style="list-style-type: none"> Op de huidige EML voor de glastuinbouw staan, naast de 7 specifieke erkende maatregelen voor processen, nog 4 erkende maatregelen voor processen en 47 erkende maatregelen voor faciliteiten van de reguliere EML, waarvoor specifieke economische randvoorwaarden voor bepaald moeten worden, vanwege de afwijkende energieprijzen voor de glastuinbouw. <ul style="list-style-type: none"> Op de huidige EML voor de glastuinbouw staan 9 maatregelen, met een afwijkende economische randvoorwaarde. 	<ul style="list-style-type: none"> Op de huidige EML voor de glastuinbouw staan, naast de 4 specifieke erkende gebouwmaatregelen, nog 42 erkende maatregelen van de reguliere EML, waarvoor specifieke economische randvoorwaarden voor bepaald moeten worden, vanwege de afwijkende energieprijzen voor de glastuinbouw. <ul style="list-style-type: none"> Op de huidige EML voor de glastuinbouw staan 2 maatregelen, met een afwijkende economische randvoorwaarde.
<ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van de conceptlijst.⁵ Een conceptlijst wordt opgesteld voor de reguliere EML. Een conceptlijst wordt opgesteld voor de glastuinbouw. In deze lijst zijn alle maatregelen met een terugverdientijd van hoogstens 			

⁵ De conceptlijst is een export uit het Register. RVO maakt deze export. RVO bepaalt ook handmatig welke maatregelen direct uitvoerbaar zijn en welke maatregelen alleen op een natuurlijk moment.

<p>7 jaar uit het Register opgenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deze terugverdientijd is bepaald met de energieprijzen, die TNO uiterlijk 31 januari 2026 heeft aangeleverd. • Op basis van de conceptlijst wordt beleidsmatig besloten welke maatregelen daadwerkelijk erkend zullen worden⁶. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van de lijst voor de internetconsultatie.⁷ 	<ul style="list-style-type: none"> • Hierin zijn de wetsteksten definitief gereed gemaakt voor publicatie in het Staatsblad. • In deze lijst worden ook maatregelcodes voor nieuwe maatregelen toegekend vastgelegd in het Register. De codes van de huidige erkende maatregelen blijven behouden. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Het actualiseren van de informatiebankteksten van de huidige erkende maatregelen. • Het opstellen van nieuwe informatiebankteksten en beeldmateriaal⁸ voor de nieuwe erkende maatregelen. • Het opnemen van de geactualiseerde en nieuwe teksten in het Register. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle teksten en beeldmateriaal dienen als 'concept', ter toetsing te worden voorgelegd aan RVO. Per batch vindt één commentaarronde plaats. • Dit ook batchgewijs: <ul style="list-style-type: none"> ○ Batch 1: huidige informatiebankteksten. ○ Batch 2: nieuwe erkende maatregelen. 		

⁶ Voordat de conceptlijst opgesteld wordt, zullen er gedurende het proces ook al maatregelen zijn afgevallen.

⁷ De lijst voor de internetconsultatie is een export uit het Register. RVO maakt deze export. RVO rondt ook de economische randvoorwaarden af op hele getallen. RVO bepaalt ook handmatig welke maatregelen direct uitvoerbaar zijn en welke maatregelen alleen op een natuurlijk moment.

⁸ Het beeldmateriaal kan separaat worden aangeleverd (middels een hyperlink in het register zal de maatregel aan het beeldmateriaal, dat in een separate map is opgeslagen, gekoppeld worden).

<ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van de lijst voor publicatie in het Staatsblad.⁹ 	<ul style="list-style-type: none"> • Hierin zijn de reacties uit de internetconsultatie verwerkt. Berekeningen, investeringskosten en beschrijvingen zijn, waar nodig, aangepast. • RVO zet de opmerkingen en vragen uit de internetconsultatie in het Register. Opdrachtnemer zet de reacties hierop, die niet door RVO beantwoord kunnen worden, in het register. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Het actualiseren van de lijst met alternatieve maatregelen met een terugverdientijd van meer dan 7 jaar. • Het vullen van Register met deze alternatieve maatregelen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit zijn suggesties in de informatieplichtrapportages, als een erkende maatregel nog niet is uitgevoerd of pas wordt uitgevoerd op een natuurlijk moment. • Een algemene beschrijving van de alternatieve maatregel voldoet. • Opdrachtnemer doet een voorstel, dat aan RVO ter goedkeuring wordt voorgelegd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Momenteel zijn 31 alternatieve maatregelen bepaald voor processen en faciliteiten. • Er wordt uitgegaan dat voor circa 20 nieuwe erkende maatregelen een alternatieve maatregel bepaald kan worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Momenteel zijn 18 alternatieve maatregelen bepaald voor gebouwen. • Er wordt uitgegaan dat voor circa 20 nieuwe erkende maatregelen een alternatieve maatregel bepaald kan worden. • Er dienen specifieke alternatieve maatregelen voor monumentale gebouwen opgesteld te worden. • Ter inspiratie m.b.t. isolatiemaatregelen: in opdracht van het ministerie van VRO is onderzocht wat de gewenste streefwaarden zijn voor isolatie van gevel, dak, vloer, ramen en buitendeuren voor bestaande utiliteitsbouw. Met deze streefwaarden worden gebouweigenaren geadviseerd om op natuurlijke (vervangings-) momenten

⁹ De lijst voor publicatie in het Staatsblad is een export uit het Register. RVO maakt deze export. RVO rondt ook de economische randvoorwaarden af op hele getallen. RVO bepaalt ook handmatig welke maatregelen direct uitvoerbaar zijn en welke maatregelen alleen op een natuurlijk moment.

			zoveel mogelijk richting deze streefwaarden te isoleren.
<ul style="list-style-type: none"> Het beantwoorden van vragen over de EML, nadat deze is gepubliceerd in het Staatsblad. 		<ul style="list-style-type: none"> Opdrachtnemer reserveert een stelpost van € 12.000,- (exclusief btw) op basis van nacalculatie voor het beantwoorden van vragen over de EML, die bij RVO binnenkomen in de periode dat de EML in de praktijk toegepast wordt. Dit tot en met het eind van de looptijd van de Opdracht. 	<ul style="list-style-type: none"> Opdrachtnemer reserveert een stelpost van € 6.000,- (exclusief btw) op basis van nacalculatie voor het beantwoorden van vragen over de EML, die bij RVO binnenkomen in de periode dat de EML in de praktijk toegepast wordt. Dit tot en met het eind van de looptijd van de Opdracht.

Naast eerder genoemde activiteiten, zijn de volgende activiteit(en) specifiek voor **perceel 1**:

Het uitvoeren van een praktijkstudie voor een betere onderbouwing van het gebruik van terrasverwarmers en elektrische verwarmde zitkussens.

Uit een verkenning van RVO is gebleken dat er te weinig informatie beschikbaar is om, voor het vervangen van terrasverwarmers door elektrisch verwarmde zitkussens, een goede energiebesparingsberekening te kunnen maken (zie bijlage 6d).

Opdrachtnemer wordt gevraagd om een praktijkstudie en/of enquête uit voeren om een betere berekening uit te kunnen voeren.

Naast eerder genoemde activiteiten, zijn de volgende activiteit(en) specifiek voor **perceel 2**:

Het actualiseren van de studie of de (voorgenomen) erkende maatregelen naar verwachting zijn uitgevoerd bij gebouwen die voldoen aan de renovatiestandaard.

Bij de vorige actualisatie is de lijst voor gebouwen vergeleken met de renovatiestandaard voor gebouwen. De conclusie van dit onderzoek was, dat als voor een gebouw voldaan is aan de renovatiestandaard, er ook vanuit gegaan mag worden dat alle toepasselijke erkende gebouwmaatregelen zijn uitgevoerd. Het rapport van het onderzoek is als bijlage bij dit aanbestedingsdocument bijgesloten (zie bijlage 6q).

Dit onderzoek dient gelijk bij de start van de actualisatie van de EML herhaald te worden. Dit aan de hand van een lijst met de huidige doorgerekende erkende maatregelen met een terugverdientijd van hoogstens 7 jaar op basis van de in 2025 geactualiseerde energieprijzen. RVO levert deze lijst aan met de gunning.

Zo is er voor de start van de internetconsultatie van de aanpassing van de energiebesparingsplicht in het Bal en Bbl een beeld of bij het voldoen aan de renovatiestandaard ook voldaan is aan een EML voor gebouwen met een terugverdientijd van hoogstens 7 jaar.

Het onderzoek dient geactualiseerd te worden met de lijst voor de internetconsultatie.

In de actualisatie van 2022/2023 is voor gebouwmaatregelen een vergelijking gemaakt met de voorgenomen erkende maatregelen en het Bouwbesluit (zie bijlage 6r). Een dergelijke vergelijking, met de eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) dient wederom opgesteld te worden. Dit om te bepalen welke maatregelen op de EML opgenomen zullen worden. En indien dit het geval is, om over beide regelgevende kaders een toelichting op te nemen in de informatiebank.

Een aantal nieuw door te rekenen maatregelen betreffen maatregelen met betrekking tot open (winkel)deuren, namelijk luchtgordijnen, deurdrangers en automatische schuifdeuren (zie bijlage 6d). Opdrachtnemer wordt gevraagd hiervoor een opzet vooraf op te stellen en deze af te stemmen met Opdrachtgever.

3.2 Eisen met betrekking tot het resultaat

De opdrachten voor perceel 1 en 2 moeten de volgende resultaten opleveren:

Tabel 2: Deliverables voor Opdrachtnemer(s).

Deliverable	Perceel	Omschrijving
A	1	Praktijkstudie terrasverwarmers.
B	2	Opzet onderzoek naar luchtgordijnen, deurdrangers en automatische schuifdeuren.
C	2	Onderzoek naar gebouwmaatregelen en renovatiestandaard.
D	1,2	Tweede aanvulling op de startlijst.
E	1,2	Beoordeling over de bij de actualisatie uit 2022/2023 doorgerekende maatregelen.
F	1,2	Geactualiseerde teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen (inclusief onderbouwing voor afgevalen maatregelen) – batch 1.
G	1,2	Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 2.
H	1,2	Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 3.
I	2	Vergelijking met eisen uit Bbl.
J	1,2	Lijst met alternatieve maatregelen.
K	1,2	Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 1.
L	1,2	Lijst voor publicatie in het Staatsblad.
M	1,2	Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 2.
N	1,2	Evaluatie.

Tabel 3: Indicatieve bespreekpunten voor de klankbordgroep.

Bijeenkomst	Bespreekpunten
1	Kennismaking, doorspreken traject.
2	Beoordeling over de bij de actualisatie uit 2022/2023 doorgerekende maatregelen. Tweede aanvulling op de startlijst.
3	Geactualiseerde investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 1.
4	Investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 2 en 3. Energieprijzen. Praktijkstudie terrasverwarmers.
5	Conceptlijst / besluit tot erkennen / lijst voor internetconsultatie.
6	Reacties internetconsultatie. Definitieve lijst voor publicatie in het Staatsblad. Informatiebankteksten.

Tabel 4: Detailplanning en deliverables voor Opdrachtnemer(s).

Fasen, activiteiten, mijlpalen	Beoogd resultaat	Wie	Deliverable	Deadline
Europese aanbesteding	Opdracht verstrekt	RVO		30 juni 2025
Lijst met gebouwmaatregelen met actuele energieprijzen	Aangeleverd	RVO		30 juni 2025
Energieprijzen TNO	Aangeleverd	RVO		30 juni 2025
Teksten uit de informatiebank	Aangeleverd	RVO		30 juni 2025
Rapport over mogelijke toepassing van nieuwe norm voor technische isolatie.	Aangeleverd	RVO		30 juni 2025
Vergelijking gebouwmaatregelen met EU Taxonomie.	Aangeleverd	RVO		30 juni 2025
Begeleidingscommissie en klankbordgroep	Bijeenkomst 1	RVO, Opdrachtnemers		30 juni- 15 juli 2025
Eerste aanvulling op de startlijst	Aangeleverd	RVO		15 juli 2025
Praktijkstudie terrasverwarmers	Opzet opgeleverd	Opdrachtnemer	A	1 september 2025
Opzet onderzoek naar luchtgordijnen, deurdrangers en automatische schuifdeuren.	Opzet opgeleverd	Opdrachtnemer	B	1 september 2025
Praktijkstudie terrasverwarmers	Feedback	RVO		15 september 2025
Opzet onderzoek naar luchtgordijnen, deurdrangers en automatische schuifdeuren.	Feedback	RVO		15 september 2025
Onderzoek naar gebouwmaatregelen en renovatiestandaard – versie 1	Opgeleverd	Opdrachtnemer	C	30 september 2025
Tweede aanvulling op de startlijst	Opgeleverd	Opdrachtnemers	D	30 september 2025
Beoordeling over de bij de actualisatie uit 2022/2023 doorgerekende maatregelen.	Opgeleverd	Opdrachtnemers	E	30 september 2025
Beoordeling over de bij de actualisatie uit 2022/2023 doorgerekende maatregelen.	Feedback	RVO		15 oktober 2025
Begeleidingscommissie en klankbordgroep	Bijeenkomst 2	RVO, Opdrachtnemers		15 - 31 oktober 2025
Tweede aanvulling op de startlijst	Vastgesteld	RVO		31 oktober 2025
Geactualiseerde teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen (inclusief onderbouwing voor afgevallen maatregelen) – batch 1	Concept opgeleverd	Opdrachtnemers	F	15 november 2025
Geactualiseerde teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen (inclusief onderbouwing voor afgevallen maatregelen) – batch 1	Feedback	RVO		7 december 2025
Begeleidingscommissie en klankbordgroep	Bijeenkomst 3	RVO, Opdrachtnemers		7 - 21 december 2025
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 2	Concept opgeleverd	Opdrachtnemers	G	7 januari 2026
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 2	Feedback	RVO		31 januari 2026

Fasen, activiteiten, mijlpalen	Beoogd resultaat	Wie	Deliverable	Deadline
Geactualiseerde teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen (inclusief onderbouwing voor afgevalen maatregelen) – batch 1	Definitief opgeleverd	Opdrachtnemers	F	31 januari 2026
Energieprijzen TNO	Actuele energieprijzen aangeleverd	RVO		31 januari 2026
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 3	Concept opgeleverd	Opdrachtnemers	H	31 januari 2026
Praktijkstudie terrasverwarmers	Concept opgeleverd	Opdrachtnemer	A	31 januari 2026
Begeleidingscommissie en klankbordgroep	Bijeenkomst 4	RVO, Opdrachtnemers		1 - 15 februari 2026
Geactualiseerde teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen (inclusief onderbouwing voor afgevalen maatregelen) – batch 1	Akkoord	RVO		15 februari 2026
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 3	Feedback	RVO		15 februari 2026
Praktijkstudie terrasverwarmers	Feedback	RVO		15 februari 2026
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 2	Definitief opgeleverd	Opdrachtnemers	G	28 februari 2026
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 3	Definitief opgeleverd	Opdrachtnemers	H	28 februari 2026
Praktijkstudie terrasverwarmers	Definitief opgeleverd	Opdrachtnemer	A	28 februari 2026
Vergelijking met eisen uit Bbl	Opgeleverd	Opdrachtnemer	I	28 februari 2026
Conceptlijst	Uitgedraaid	RVO		28 februari 2026
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 2	Akkoord	RVO		15 maart 2026
Teksten, investeringskosten en energiebesparingsberekeningen – batch 3	Akkoord	RVO		15 maart 2026
Praktijkstudie terrasverwarmers	Akkoord	RVO		15 maart 2026
Lijst voor internetconsultatie	Besluit tot erkennen	KGG		15 maart 2026
Begeleidingscommissie en klankbordgroep	Bijeenkomst 5	RVO, Opdrachtnemers		15 – 31 maart 2026
Lijst voor internetconsultatie	Uitgedraaid. Economische randvoorwaarden afgerond op hele getallen. Aangeboden aan KGG.	RVO		7 april 2026
Brede voorlichtingsbijeenkomst	Plaatsgevonden	RVO, Opdrachtnemers		15- 30 april 2026
Internetconsultatie	Openstelling			15 mei 2026
Uitvoerings- en handhavingstoets (UHT), regeldruktoets, MKB toets	Start	KGG		15 mei 2026
Lijst met alternatieve maatregelen	Concept opgeleverd	Opdrachtnemers	J	31 mei 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 1	Concept opgeleverd	Opdrachtnemers	K	31 mei 2026

Fasen, activiteiten, mijlpalen	Beoogd resultaat	Wie	Deliverable	Deadline
Internetconsultatie	Sluiting voor marktpartijen			15 juni 2026
Onderzoek naar gebouwmaatregelen en renovatiestandaard – update	Opgeleverd	Opdrachtnemer	C	30 juni 2026
Lijst met alternatieve maatregelen	Feedback	RVO		30 juni 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 1	Feedback	RVO		30 juni 2026
Internetconsultatie	Sluiting voor overheden			15 juli 2026
Reacties uit internetconsultatie van marktpartijen	Aangeleverd	RVO		15 juli 2026
Reacties uit internetconsultatie van overheidspartijen	Aangeleverd	RVO		31 augustus 2026
Lijst voor publicatie in het Staatsblad	Opgeleverd. Reacties internetconsultatie verwerkt	Opdrachtnemers	L	30 september 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 1	Definitief opgeleverd	Opdrachtnemers	K	30 september 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 2	Concept opgeleverd	Opdrachtnemers	M	30 september 2026
Begeleidingscommissie en klankbordgroep	Bijeenkomst 6	RVO, Opdrachtnemers		30 september – 15 oktober 2026
Lijst voor publicatie in het Staatsblad	Oplevering aan KGG	RVO		31 oktober 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 2	Feedback	RVO		31 oktober 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 1	Akkoord	RVO		31 oktober 2026
Lijst met alternatieve maatregelen	Definitief opgeleverd	Opdrachtnemers	J	31 oktober 2026
Lijst met alternatieve maatregelen	Akkoord	RVO		15 november 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 2	Definitief opgeleverd	Opdrachtnemers	M	30 november 2026
Informatiebankteksten en beeldmateriaal – batch 2	Akkoord	RVO		15 december 2026
Lijst voor publicatie in het Staatsblad	Publicatie in het Staatsblad	KGG		15 december 2026
Register	Aangepast aan laatste redactionele wijzigingen	RVO		15 december 2026
Informatiebank	Geactualiseerd	RVO		31 december 2026
Evaluatie	Gereed	RVO, Opdrachtnemers	N	15 februari 2027
Beantwoording van vragen uit de praktijk	Gereed	Opdrachtnemers		30 juni 2028

3.3 Eisen met betrekking tot overleg, rapportage en evaluatie

Startbespreking

De startbespreking, tevens eerste bijeenkomst van de begeleidingscommissie, wordt direct na gunning door RVO georganiseerd. De startbespreking is bedoeld om kennis te maken en de verwachtingen tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer te bespreken. Deze bijeenkomst zal op locatie plaatsvinden.

Tijdens de startbespreking zullen minimaal de volgende onderwerpen worden besproken:

- Nadere toelichting door de Opdrachtgever op het project en achtergrondinformatie;
- Offerte uitvraag en aanbidding;
- Te leveren producten ("Deliverables");
- Geïdentificeerde actuele risico's en beheersmaatregelen;
- Kwaliteitsborging door Opdrachtnemer;
- Contractbeheersing door Opdrachtgever.

Overleg

Opdrachtgever en Opdrachtnemers van perceel 1 en perceel 2 spreken gezamenlijk 1 keer per twee weken 1 uur online over de uitvoering van de opdracht. Namens Opdrachtnemers sluit hierbij de projectleider van perceel 1 én de projectleider van perceel 2 aan. Hierbij wordt van beide Opdrachtnemers verwacht dat zij openheid naar elkaar betrachten.

Evaluatie

Het project wordt eenmalig, gedurende een dagdeel in januari 2027, geëvalueerd. Deze bijeenkomst vindt op locatie plaats. RVO organiseert deze bijeenkomst.

In de evaluatie wordt tenminste besproken:

- uitvoering van de werkzaamheden door Opdrachtnemers van perceel 1 en perceel 2;
- opvallende zaken gedurende het traject, indien mogelijk voorzien van concrete en realistische verbeteractie(s).

Opdrachtnemers van perceel 1 en perceel 2 bereiden de evaluatie voor. Bij deze evaluatie zullen ook de projectleiders van beide percelen aanwezig zijn.

3.4 Eisen met betrekking tot de in te zetten projectleider en overige projectteamleden, waaronder ook een tekstschrijver

Inschrijver stelt per perceel één persoon aan als projectleider.

Het personeel van de Inschrijver, niet zijnde de tekstschrijver, dat op de opdracht ingezet wordt, heeft minimaal een HBO-opleiding aan een technische hogeschool of een vergelijkbare opleiding (beta-studie) succesvol afgerond of beschikt aantoonbaar over minimaal HBO werk- en denkniveau op het gebied van energietechniek.

Het personeel van de Inschrijver, niet zijnde de tekstschrijver, dat op de opdracht ingezet wordt, dient tenminste 3 jaar aantoonbare ervaring te hebben met energiebesparingsprojecten.

De Projectleider beschikt daarnaast aantoonbaar over werkervaring met coördineren van opdrachten van minimaal:

- € 270.000,-- (exclusief btw) voor perceel 1 en

- € 100.000,-- (exclusief btw) voor perceel 2.

De projectleider beheerst de Nederlandse taal, zowel mondeling als schriftelijk.

De tekstschrijver. Voor de beschrijving van de erkende maatregelen op B1 niveau wordt de inzet van een tekstschrijver gevraagd, met minstens 3 jaar aantoonbare ervaring als tekstschrijver in het vertalen van complexe technische omschrijvingen naar voor leken begrijpelijke teksten. De tekstschrijver beheerst de Nederlandse taal, zowel mondeling als schriftelijk.

Minstens de helft van de overige in te zetten projectteamleden beheerst de Nederlandse taal, zowel mondeling als schriftelijk.

Specifiek voor perceel 2:

Het personeel van de Inschrijver, niet zijnde de tekstschrijver, dat op de opdracht ingezet wordt, heeft aantoonbare ervaring met de NTA 8800 berekeningen en beschikt over een NL-EPBD certificaat, afgegeven op basis van de BRL 9500-U en/of over een certificaat op basis van de BRL 9500-MWA-U.

3.5 Eisen met betrekking tot de prijzen/tarieven

- 3.5.1 Inschrijver geeft, door middel van het invullen van de bijlage 3a 'Prijzenblad, perceel 1' of het invullen van de bijlage 3b 'Prijzenblad, perceel 2', inzicht in de voor deze opdracht te hanteren prijzen en tarieven.
- 3.5.2 Per perceel dient de maximum totaalprijs 'all-in' te zijn. Daaronder zijn in elk geval begrepen: de salariskosten, de overheadkosten (bijvoorbeeld huisvesting en salariskosten van ondersteunend personeel), de kosten voor het gebruik van apparatuur ten behoeve van de opdracht, verzekeringskosten, eventuele kosten voor e-factureren, lokale reis- en verblijfkosten.
- 3.5.3 Voor perceel 1 bedraagt de maximum totaalprijs voor de opdracht € 450.000,-- exclusief btw, inclusief de optionele batches, inclusief de stelpost van € 12.000,-- (exclusief btw). Inschrijvers die een hogere prijs offereën dan € 450.000,-- exclusief btw worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding. Indien de Inschrijfprijs lager is dan € 350.000,-- exclusief btw wordt de Inschrijver ook uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.
- 3.5.4 Voor perceel 2 bedraagt de maximum totaalprijs voor de opdracht € 170.000,-- exclusief btw, inclusief de stelpost van € 6.000,-- (exclusief btw). Inschrijvers die een hogere prijs offereën dan € 170.000,-- exclusief btw worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding. Indien de Inschrijfprijs lager is dan € 120.000,-- exclusief btw wordt de Inschrijver ook uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.
- 3.5.5 De in de af te sluiten Overeenkomsten overeengekomen prijzen en tarieven zijn in ieder geval vast tot en met 31 december 2026. Indexeringsaanvragen kunnen slechts éénmaal per jaar, in oktober, worden aangevraagd. Voor en na deze maand worden indexeringsverzoeken voor het eerstkomende jaar niet (meer) in behandeling genomen.
- 3.5.6 Inschrijver offreert geen 0-prijzen of negatieve prijzen, ook niet op onderdelen.
- 3.5.7 Inschrijver offreert op basis van nacalculatie, met een maximum totaalbedrag. In dit kader levert Inschrijver een begroting aan met vaste uurtarieven, gespecificeerd naar de verschillende werkzaamheden.

3.6 Eisen met betrekking tot belastingen

- 3.6.1 Inschrijver vrijwaart de Aanbestedende dienst voor eventuele aanspraken van een belastingdienst.
- 3.6.2 Inschrijver offreert de prijzen als volgt:
- het bedrag exclusief Nederlandse btw en eventueel verschuldigde omzetbelasting buiten de EU;
  - het btw-bedrag in Nederland en de eventueel verschuldigde omzetbelasting buiten de EU en;
  - het bedrag inclusief Nederlandse btw/inclusief verschuldigde omzetbelasting buiten de EU.
- 3.6.3 Indien Inschrijver aangeeft dat er geen btw in rekening hoeft te worden gebracht, dan gaat u ermee akkoord dat u de bewijsmiddelen ten aanzien van de reden die hieraan ten grondslag ligt, aan de Aanbestedende dienst overlegt, binnen vijftien kalenderdagen na diens verzoek hiertoe.
- 3.6.4 U bent aansprakelijk voor de (extra) kosten inzake de Nederlandse btw en/of buitenlandse omzetbelasting, indien u deze ten onrechte niet of voor een onjuist bedrag bij de Aanbestedende dienst in rekening heeft gebracht. De verantwoordelijkheid voor een juiste btw-voldoening in Nederland en buiten de EU ligt, behoudens het gestelde in de hierna genoemde zin, te allen tijde bij u. Wanneer de Aanbestedende dienst een dienst afneemt van een buitenlandse onderneming en de prestatie wordt volgens de fiscale regelgeving geacht in Nederland te zijn verricht, dan is de Aanbestedende dienst zelf verantwoordelijk voor de voldoening van btw aan de Nederlandse belastingdienst over deze in Nederland verrichte dienst(en).
- 3.6.5 U staat ervoor in dat de door u geoffreerde bedragen inclusief alle heffingen, belastingen (incl. bedragen die gelijk te stellen zijn met heffingen of belastingen) zijn, onder welke naam dan ook en waar ook ter wereld geheven.

- 3.6.6 U vrijwaart de Aanbestedende dienst voor eventuele aanspraken van een belastingdienst voor elke heffing, belasting en een bijdrage die gelijk te stellen is met een heffing of belasting, zowel in Nederland als buiten Nederland.

3.7 Eisen met betrekking tot de facturatie

- 3.7.1 De opdracht wordt verstrekt tegen een maximum totaalprijs. Opdrachtnemer kan achteraf per kwartaal factureren. Wij verzoeken Inschrijver hiervoor een betalingsvoorstel op te nemen bij de inschrijving, gebaseerd op de op te leveren resultaten.
- 3.7.2 U dient bij de factuur een overzicht bij te voegen van de daadwerkelijk opgeleverde resultaten / activiteiten volgens de overeengekomen tarieven.
- 3.6.4 Op basis van de inkoopvoorwaarden van de Rijksoverheid bent u verplicht uw factuur als e-factuur te sturen. Een e-factuur kan elektronisch worden ontvangen en verwerkt. Een pdf/e-mail is geen e-factuur.

Wilt u meer weten over hoe u kunt e-factureren?

Meer informatie is te vinden in de [Bijsluiter e-factureren](#) aan de rijksoverheid en via de website van de Helpdesk e-factureren: helpdesk-efactureren.nl.

3.8 Eisen met betrekking tot milieu

Bij reizen gemaakt voor de uitvoering van deze opdracht, dient gebruik gemaakt te worden van zero-emissie voertuigen. Denk hierbij aan elektrische auto's of het openbaar vervoer. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan compenseert u de veroorzaakte CO₂-uitstoot. Onder CO₂-compensatie wordt verstaan het compenseren van vrijgekomen broeikasgassen (vertaald naar CO₂-equivalenten) door het vastleggen van CO₂ in bomen of voorkomen van CO₂-uitstoot door het investeren in duurzame energie en/of energiebesparing.

3.9 Bijzondere uitvoeringsvoorwaarde met betrekking tot sociale voorwaarden

In het kader van duurzaam inkopen worden sociale voorwaarden gesteld aan de uitvoering van de opdracht.

LET OP: Deze sociale voorwaarden gelden alleen voor de opdracht betreffende perceel 1.

Maatschappelijke doelen zijn niet langer een bijzaak van het inkoopproces, maar zijn een wezenlijk onderdeel daarvan. Dat blijkt onder andere uit de rijksinkoopstrategie 'inkopen met impact'¹⁰ en het Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2025¹¹. De Overeenkomst voorziet daarom in een mogelijkheid dat Aanbestedende dienst samen met Opdrachtnemer sociale en/of innovatieve ontwikkelingen stimuleren die bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelen of maatschappelijke effecten die het kabinet belangrijk vindt. U kunt hieraan bijdragen via de social return-proeftuinen. De proeftuinen worden hierna verder toegelicht.

Social return-proeftuinen

Het doel van de social return-proeftuinen is om sociale winst te realiseren. Dat kan bijvoorbeeld door additionele inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en/of het verbeteren van hun perspectieven op werk en inkomen. De proeftuinen geven aan de Opdrachtnemer ruimte voor maatwerk, experimenteren met vormvrije invulling en/of het bedienen van brede sociale doelstellingen. Zij dienen verband te houden met de opdrachten in de Overeenkomst.

Meer informatie over de social return-proeftuinen vindt u op <http://www.maatwerkvoormensen.nl>.

---

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/10/28/kamerbrief-over-inkoopstrategie-rijksoverheid>

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/22/kamerbrief-nationaal-plan-maatschappelijk-verantwoord-inkopen-2021-2025>

Bijzondere uitvoeringsvoorwaarde social return

Opdrachtnemer stemt in met de bijzondere uitvoeringsvoorwaarde om binnen 60 dagen na ingangsdatum van de Overeenkomst een voorstel plan van aanpak in te dienen bij het IUC, via IUEZteam1@rvo.nl voor inrichting en uitvoering van een social return-proeftuin. U beschrijft in uw voorstel welke doelgroep(en) u wilt helpen, hoe u sociale impact wilt realiseren, welke impact u beoogt en wat daarvoor nodig is. U stemt dit desgewenst met de Opdrachtgever en/of andere partijen af. Een social return-proeftuin is erop gericht om sociale impact te realiseren door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan werk en inkomen te helpen of het perspectief van deze mensen op werk en inkomen te verbeteren. Indien gewenst kan Opdrachtgever hiervoor ideeën of mogelijkheden meegeven die aansluiten bij de doelstellingen en behoeftes. De doelstelling voor de met deze proeftuin te realiseren (additionele) sociale impact is concreet, ambitieus, maar haalbaar en realistisch.

Uw voorstel voor een social return-proeftuin wordt na afstemming met en acceptatie door Opdrachtgever onderdeel van de Overeenkomst. U gaat vervolgens de social return-proeftuin uitvoeren op basis van een inspanningsverplichting. Uitgangspunt hierbij is 5% van de gerealiseerde opdrachtwaarde van de Overeenkomst.

Er mag bij de social return-proeftuin géén sprake zijn van verdringing of oneerlijke concurrentie op de arbeidsmarkt, waarbij de gerealiseerde sociale impact ten koste gaat van banen van ander personeel. De proeftuin van de Opdrachtnemer sluit in algemene zin aan bij het rijksbeleid.

Opdrachtnemer legt verantwoording af aan Aanbestedende dienst over de voortgang van de social return-proeftuin en de hiermee (voorlopig) gerealiseerde sociale impact. Opdrachtnemer levert hiervoor een rapportage aan, met daarin de overeengekomen prestaties/resultaten en de daadwerkelijk bereikte prestaties/resultaten. Voor het moment van verantwoording wordt aangesloten bij de jaarlijkse evaluatiegesprekken, die voortkomen uit de Overeenkomst.

Een lagere verantwoordingsfrequentie is mogelijk na toestemming van Aanbestedende dienst.

Opdrachtnemer is in beginsel bereid om op verzoek van Aanbestedende dienst zijn ervaringen met de proeftuin binnen het Rijk te delen.

4. Eisen aan Inschrijver

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk leest u welke eisen de Aanbestedende dienst stelt om te bepalen of een Inschrijver geschikt is om de Overeenkomst uit te voeren. Hiervoor worden Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen gehanteerd.

Via het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' geeft u aan of de Uitsluitingsgronden wel of niet op u van toepassing zijn en of u voldoet aan de Geschiktheidseisen.

Het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' is een pdf-document dat voor een deel voor u is ingevuld. De rest moet u nog aanvullen. U ondertekent het document en voegt het toe aan uw Inschrijving via TenderNed.

4.2 Uitsluitingsgronden

Op de aanbesteding in TenderNed vindt u het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'. Daarin staan de volgende Uitsluitingsgronden opgenomen:

- alle in deel III A en B opgenomen Uitsluitingsgronden;
- de door de Aanbestedende dienst in deel III C van het 'Uniform Europees aanbestedingsdocument' aangevinkte Uitsluitingsgronden.

Bij de aanbesteding in TenderNed gaat u naar 'Eisen beantwoorden' en vervolgens beantwoordt u de eis 'Eigen verklaring' met 'Ja' of 'Nee'.

U dient het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' elektronisch in te vullen, uit te printen en vervolgens rechtsgeldig te ondertekenen (zie par. 7.3.16).

Zie voor de wijze van inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen hoofdstuk 7, waarin is aangegeven van wie in dat geval een ingevulde en ondertekende UEA bij de inschrijving moet worden ingediend.

De bewijsmiddelen met betrekking tot de Uitsluitingsgronden.

Onderstaande 2 bewijsmiddelen dient u **wél in te dienen bij de Inschrijving**:

- Een uittreksel uit het handelsregister (niet ouder dan 6 maanden);
- Een gedragsverklaring aanbesteden (GVA) (niet ouder dan twee jaar).

Onderstaand bewijsmiddel hoeft u niet in te dienen bij de Inschrijving, maar pas na verzoek van de Aanbestedende dienst:

- Een verklaring van de belastingdienst (niet ouder dan 6 maanden).

Let op:

Het aanvragen van een GVA kan enkele weken in beslag nemen.

Vraag deze dus tijdig aan als u nog niet over een geldige GVA beschikt.

4.3 Geschiktheidseisen

Door het stellen van Geschiktheidseisen moet blijken of de Inschrijver naar het oordeel van de Aanbestedende dienst geschikt is om de Overeenkomst uit te voeren.

Door het ondertekenen van de bijlage 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' – Deel IV (in het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' wordt hier de term 'Selectiecriteria' gehanteerd. Hiermee worden de Geschiktheidseisen bedoeld) - stelt de Inschrijver dat hij voldoet aan de Geschiktheidseisen zoals die in deze paragraaf van het Aanbestedingsdocument zijn opgenomen. Deze Geschiktheidseisen zijn in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk nader gespecificeerd.

4.3.1 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)

De Aanbestedende dienst heeft de volgende kerncompetenties vastgesteld die overeenkomen met ervaring op essentiële punten van de opdracht:

- Perceel 1: ervaring met en kennis van het bepalen van terugverdientijden van energiebesparende en CO₂-reducerende maatregelen;
- Perceel 2: ervaring met en kennis van het bepalen van de energieprestatie van gebouwen volgens de NTA8800 én ervaring met en kennis van het bepalen van terugverdientijden van energiebesparende en CO₂-reducerende maatregelen.

Door het ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' verklaart Inschrijver per hierboven vermelde kerncompetentie minimaal één referentieopdracht te hebben uitgevoerd die voldoet aan de volgende minimumeisen:

- Het onderwerp van de referentieopdracht dient vergelijkbaar te zijn met de betreffende kerncompetentie.
- De referentieopdracht moet uitgevoerd of afgerond zijn in de afgelopen drie jaar voorafgaand aan de sluitingsdatum voor het indienen van de Inschrijving. Indien gebruik wordt gemaakt van een nog niet (geheel) afgeronde opdracht mogen alleen de werkelijk behaalde resultaten van de lopende Overeenkomst worden opgegeven en kan niet worden volstaan met een prognose van de resultaten.
- Het totaal van de referentieopdracht(en) voor Perceel 1 dient een minimale waarde te hebben van € 270.000,-- excl. btw. Deze waarde van de referentieopdracht dient uitsluitend de waarde te betreffen voor de onderdelen die gelijkwaardig zijn aan de in de aanbesteding gevraagde dienstverlening. Bij een reeks van afzonderlijke, maar sterk vergelijkbare opdrachten die binnen de referentieperiode voor dezelfde opdrachtgever zijn uitgevoerd, mag de omzet daarvan bij elkaar worden opgeteld.
- Het totaal van de referentieopdracht(en) voor Perceel 2 dient een minimale waarde te hebben van € 100.000,-- excl. btw. Deze waarde van de referentieopdracht dient uitsluitend de waarde te betreffen voor de onderdelen die gelijkwaardig zijn aan de in de aanbesteding gevraagde dienstverlening. Bij een reeks van afzonderlijke, maar sterk vergelijkbare opdrachten die binnen de referentieperiode voor dezelfde opdrachtgever zijn uitgevoerd, mag de omzet daarvan bij elkaar worden opgeteld. Het gebruikmaken bij de referenties van ervaring van een of meer onderaannemers is alleen toegestaan, indien die onderaannemer(s) bij de uitvoering van de onderhavige Overeenkomst wordt/worden ingezet en Inschrijver ook daadwerkelijk over de kennis en ervaring van betreffende onderaannemer(s) kan beschikken en hiervan ook feitelijk gebruik zal maken bij de uitvoering van de opdracht.

NB: een Inschrijver op beide percelen moet in totaliteit 2 afzonderlijke referentieopdrachten hebben uitgevoerd.

Bewijsmiddelen (indienen bij Inschrijving!)

Per kerncompetentie overlegt u niet meer dan één referentie. U gebruikt hiervoor bijlage 2. Indien in één referentie meerdere kerncompetenties tot uiting komen die voldoen aan de gestelde eisen, mag u voor die kerncompetenties dezelfde referentie gebruiken. De referentie(s) dient/dienen te zijn ondertekend door de referent (de opdrachtgever).

Voor perceel 1 dient uit de referentie(s) te blijken dat deze een minimale waarde heeft/hebben van € 270.000,-- excl. btw.

Voor perceel 2 dient uit de referentie(s) te blijken dat deze een minimale waarde heeft/hebben van € 100.000,-- excl. btw.

Indien Inschrijver op beide percelen intekent, dient uit de referenties te blijken dat zij voldoen aan elk van de hierboven genoemde minimale waardes .

De Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor zo nodig referenties op juistheid en volledigheid te controleren en zonder tussenkomst en/of toestemming van Inschrijver contact op te nemen met een of meer referenten.

4.4 Uittreksel handelsregister

De Aanbestedende dienst verlangt dat de Inschrijver bevoegd is zijn beroep uit te oefenen. De Aanbestedende dienst kan de winnende Inschrijver daarom verzoeken aan te tonen dat hij volgens de voorschriften van de lidstaat waar hij is gevestigd, in het handelsregister is ingeschreven, bedoeld in art. 2.98 lid 1 Aw. Tevens is het noodzakelijk dat de in de Inschrijving ondertekende documenten door een rechtsgeldig bevoegde/gemachtigde vertegenwoordiger zijn ondertekend. Ook om deze reden kan de Aanbestedende dienst van de winnende Inschrijver verlangen dat deze de rechtsgeldigheid van de ondertekening aantoont.

Bewijsmiddel **(indienen bij Inschrijving!)**

Om de rechtsgeldigheid van de ondertekende (eigen) verklaringen en bewijsmiddelen te kunnen vaststellen is het noodzakelijk om een recent en actueel (**maximaal zes (6) maanden oud**, terug te rekenen vanaf het tijdstip van indiening van de Inschrijving) uittreksel(s) uit het beroepsregister of handelsregister te overleggen. Uit het uittreksel dient de rechtsgeldigheid van de ondertekenaar te blijken.

Mocht degene, die de (eigen) verklaringen en bewijsstukken heeft ondertekend, niet voorkomen op het uittreksel, dan dient uit een, door de degene die wel op het uittreksel voorkomt bij wijze van volmacht, opgestelde verklaring te blijken dat de ondertekenaar bevoegd is de Inschrijver rechtsgeldig te binden op het moment van ondertekening.

Ingeval in samenwerkingsverband (combinatie) wordt ingeschreven, dient iedere deelnemer aan het samenwerkingsverband afzonderlijk bovengenoemd bewijsmiddel in te dienen.

5. Wensen en beoordeling

5.1 Inleiding

De Aanbestedende dienst beoordeelt de inschrijvingen op basis van het gunningscriterium de economisch meest voordelige inschrijving op basis van de Beste Prijs-Kwaliteitverhouding (BPKV), waarbij de verhouding 30% (Prijs) – 70% (Kwaliteit) is.

In dit hoofdstuk zijn de sub-gunningscriteria voor de beide percelen opgenomen. Een wens is een sub-gunningscriterium op basis waarvan een Inschrijving wordt beoordeeld. U dient de antwoorden op de wensen in TenderNed aan de Inschrijving toe te voegen (zie paragraaf 7.3.15). U dient bij uw beantwoording rekening te houden met de gestelde eisen in hoofdstuk 3. Er zijn maximaal 1.000 punten te behalen bij de beantwoording van de sub-gunningscriteria.

Paragraaf	Omschrijving wensen	Maximum aantal te behalen punten
5.2.1	Plan van Aanpak (inclusief planning)	200
5.2.2	Kennis en ervaring in te zetten projectleider	225
5.2.3	Kennis en ervaring overige in te zetten projectteamleden (inclusief tekstschrijver)	275
5.3	Prijzen / tarieven	300
	Totaal	1.000

5.2 Wensen ten aanzien van de kwaliteit

5.2.1 Wensen ten aanzien van Plan van Aanpak (inclusief planning)

Max. aantal te behalen punten	Wensen
200	<p>De opdrachtnemer voegt bij de Inschrijving een Plan van Aanpak.</p> <p>In het Plan van Aanpak geeft u een uitwerking van de uit te voeren activiteiten, de planning en de op te leveren resultaten van de werkzaamheden. Tevens geeft u aan welke onderzoeksmethoden u wilt toepassen, inclusief een motivering waarom u deze aanpak / methode(n) kiest.</p> <p>In het Plan van Aanpak dienen minimaal de volgende onderwerpen te zijn uitgewerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beschrijving van de wijze waarop de opdracht wordt gemanaged en waarin is opgenomen: <ol style="list-style-type: none"> a) beschrijving van de strategie van de opdracht, inclusief een motivering waarom u voor deze strategie kiest; b) beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden; c) beschrijving van de voor de uitvoering van de opdracht samengestelde projectorganisatie, waarin de leidinggevend en sleutelfuncties zijn opgenomen inclusief de aan hen toebedeelde taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden; d) beschrijving van de onderzoeksmethode(n), die u wilt gaan toepassen, inclusief een motivering waarom u voor deze onderzoeksmethode(n) kiest. <p>Planning. De Opdrachtnemer dient een planning op te stellen en deze, tenminste als onderdeel van het bij Inschrijving in te dienen Plan van Aanpak en voorafgaand aan elk voortgangsoverleg, ter kennis te brengen van de Opdrachtgever.</p>

	<p>De planning dient tenminste:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voor de opdracht te ondernemen activiteiten zichtbaar te maken, waarbij deze reëel zijn uitgezet in de tijd; • Relevante afstemming met de Opdrachtgever zichtbaar te maken (bijvoorbeeld acceptatietermijnen, communicatietermijnen); • De begin- en einddatum van (eventuele) betaalposten zichtbaar te maken. • Gesloten te zijn, wat betekent dat iedere activiteit en/of werkpakket een voorganger en een opvolger heeft, met uitzondering van de eerste activiteit en/of werkpakket. <p>LET OP: Het Plan van Aanpak (inclusief planning) beslaat maximaal 25 enkelzijdige pagina's op A4-formaat, lettertype Arial 10. Het aantal van 25 pagina's is inclusief bijlagen en illustraties en exclusief voorblad en cv's.</p> <p>Indien Inschrijver een Plan van Aanpak (inclusief planning) indient van meer dan 25 pagina's, zullen alleen de eerste 25 pagina's worden beoordeeld.</p>
Beoordelings-aspecten	<p>De mate waaruit blijkt dat Inschrijver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inzicht heeft in het doel van de opdracht; - de door Opdrachtgever gestelde randvoorwaarden heeft verwerkt in de aanpak; - een projectorganisatie en onderzoeksmethode(n) voorstelt, die bijdragen aan het behalen van de resultaten van de opdracht; - risico's identificeert, met maatregelen ter voorkoming, dan wel mitigatie van de risico's. <p>De mate waaruit blijkt dat de planning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekening houdt met tegenvallers onderweg; - een vertaling is van activiteiten, volgend uit de inhoudelijke aanpak.

5.2.1 Wensen ten aanzien van Kennis en ervaring in te zetten projectleider

Max. aantal te behalen punten	Wensen
225	<p>Inschrijver voegt aan de Inschrijving de naam en cv met functies en relevante kennis / ervaring van de in te zetten projectleider, die de werkzaamheden onder de Overeenkomst gaat uitvoeren, inclusief inzet qua uren van de projectleider. Tevens een motivering waarom u denkt dat dit de juiste persoon is voor de rol van projectleider van de opdracht.</p> <p>Voor de inzet van uren voegt u ook de tabel van het prijzenblad bij, exclusief de uurtarieven en de kosten.</p> <p>Graag cv's gebundeld <u>in een apart document</u> aanleveren.</p>
Beoordelings-aspecten	<p>De toelichting en het cv van de in te zetten projectleider.</p> <p>De mate waarin de in te zetten de projectleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ervaring heeft met het leiden van projecten met een vergelijkbare omvang en inhoudelijke aard; - relevante genoten opleiding heeft; - relevante inhoudelijke werkervaring heeft.

5.2.2 Wensen ten aanzien van Kennis en ervaring overig in te zetten projectteamleden (inclusief tekstschrijver)

Max. aantal te behalen punten	Wensen
275	<p>Inschrijver voegt aan de Inschrijving een verantwoording van de in te zetten medewerkers toe. Derhalve wordt u verzocht in de Inschrijving het volgende op te nemen: de namen en functies van de medewerkers, die de werkzaamheden gaan uitvoeren, met vermelding van de subonderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een cv van de in te zetten medewerkers, met vermelding van ten minste: <ul style="list-style-type: none"> a) Relevante opleiding, cursussen en training; b) Relevante werkervaring met vermelding van doel, activiteiten en resultaten. • De beoogde rol-/taakverdeling van de betreffende medewerkers, inclusief inzet qua uren van de betreffende deskundige op deze opdracht, en waarom u denkt dat dit de juiste persoon(en) is/(zijn) voor de uitvoering van de opdracht. Voor de inzet van uren voegt u ook de tabel van het prijzenblad bij, exclusief de uurtarieven en de kosten. <p>Graag cv's gebundeld <u>in een apart document</u> aanleveren.</p>
Beoordelingsaspecten	<p>De toelichting en cv's van de overige projectteamleden. De mate waarin de in te zetten overige projectteamleden:</p> <ul style="list-style-type: none"> -relevante genoten opleiding hebben; -relevante inhoudelijke werkervaring hebben. <p>De toelichting en het cv van de tekstschrijver. De mate waarin de in te zetten de tekstschrijver relevante werkervaring heeft. Dit kan tevens worden aangetoond met behulp van concrete voorbeelden (Inschrijver kan maximaal 2 voorbeelden van teksten, die de afgelopen 2 jaar zijn opgesteld, bijsluiten).</p>

5.3 Wensen ten aanzien van prijzen/tarieven, exclusief btw

Max. aantal te behalen punten	Wensen
300	<p>Per perceel voegt u bij uw Inschrijving een overzicht van de uit te voeren (deel)resultaten toe, met daarbij een raming van het aantal in te zetten uren met bijbehorende uurtarieven. Tevens geeft u de maximum totaalprijs (exclusief en inclusief btw) voor de uitvoering van de opdracht.</p> <p>Voor <u>perceel 1</u> geldt: De maximum totaalprijs is maximaal € 450.000,-- en minimaal € 350.000,-- exclusief btw. Deze maximum totaalprijs is inclusief de optionele batches, inclusief de stelpost van € 12.000,-- (exclusief btw) en exclusief eventuele indexatie.</p> <p>Voor <u>perceel 2</u> geldt: De maximum totaalprijs is maximaal € 170.000,-- en minimaal € 120.000,-- exclusief btw. Deze maximum totaalprijs is inclusief de stelpost van € 6.000,-- (exclusief btw) en exclusief eventuele indexatie.</p> <p>Let op! De maximum totaalprijs moet een begroting bevatten, waarin de (deel)resultaten zijn gespecificeerd; anders worden 0 punten toegekend.</p>

5.4 Beoordelingsmethodiek wensen

5.4.1 Beoordeling van kwalitatieve wensen

Bij de wensen staat aangegeven welke beoordelingsaspecten er zijn en wat de daarbij behorende weging is. Het sub-gunningscriterium '*Kennis en ervaring overig in te zetten projectteamleden (inclusief tekstschrijver)(paragraaf 5.2.2)*' van de inschrijver, moet minimaal een voldoende (30%) scoren (knock-out criterium) om voor gunning in aanmerking te komen.

Het beoordelingsteam hanteert bij het beoordelen onderstaande schaalverdeling.

Kwaliteit beantwoording	Percentage van maximum te behalen punten per wens
Uitmuntend. De beantwoording excelleert op alle gevraagde beoordelingsgronden.	100%
Goed. De beantwoording is grondig uitgewerkt op de gevraagde beoordelingsgronden en gaat boven het gevraagde uit.	80%
Ruim voldoende. De beantwoording is ruim voldoende uitgewerkt en voldoet aan de gevraagde beoordelingsgronden.	50%
Voldoende. De beantwoording voldoet aan de verwachtingen.	30%
Onvoldoende. De beantwoording voldoet niet aan de verwachtingen en schiet op punten tekort.	10%
Geen antwoord. Geen antwoord op de wens gegeven.	0%

5.4.2 Beoordeling wensen ten aanzien van prijzen/tarieven

Om uw totaalprijs te beoordelen wordt in deze aanbesteding gebruik gemaakt van een absolute scoremethodiek. Bij deze methodiek/formule wordt uw prijs omgezet naar een score. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een bandbreedte.

Perceel 1:

De score voor de maximum totaalprijs wordt als volgt berekend:

Maximumprijs: € 450.000,-- exclusief btw.

Minimumprijs: € 350.000,-- exclusief btw.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs boven € 450.000,-- exclusief btw worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs onder € 350.000,-- exclusief btw worden als niet reëel beschouwd en uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs van € 350.000,-- krijgen het maximum aantal punten, zijnde 300 punten.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs van € 450.000,-- krijgen het minimum aantal punten, zijnde 0 punten.

Alle maximum totaalprijzen tussen de minimumprijs en de maximumprijs krijgen een score lineair daartussenin, volgens de volgende formule:

P = prijs Inschrijver

P_{min} = minimumprijs

P_{max} = maximumprijs

Berekening score:

$$\text{Score} = 300 * ((P_{\text{max}} - P)/(P_{\text{max}} - P_{\text{min}})).$$

$$\text{Score} = 300 * ((450.000 - P)/(450.000 - 350.000)).$$

Let op!

- Bovenstaand benoemde maximum totaalprijzen zijn inclusief de eventuele optionele batches, inclusief de stelpost van € 12.000,-- (exclusief btw) en exclusief eventuele indexatie.
- De maximum totaalprijs moet een raming bevatten, waarin de activiteiten zijn gespecificeerd, anders worden 0 punten toegekend.

Perceel 2:

De score voor prijs wordt als volgt berekend:

Maximumprijs: € 170.000,-- exclusief btw.

Minimumprijs: € 120.000,-- exclusief btw.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs boven € 170.000,-- exclusief btw worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs onder € 120.000,-- exclusief btw worden als niet reëel beschouwd en uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs van € 120.000,-- krijgen het maximum aantal punten, zijnde 300 punten.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs van € 170.000,-- krijgen het minimum aantal punten, zijnde 0 punten

Alle maximum totaalprijzen tussen de minimumprijs en de maximumprijs krijgen een score lineair daartussenin, volgens de volgende formule:

P = prijs Inschrijver

P_{min} = minimumprijs

P_{max} = maximumprijs

Berekening score:

$$\text{Score} = 300 * ((P_{\text{max}} - P)/(P_{\text{max}} - P_{\text{min}})).$$

$$\text{Score} = 300 * ((170.000 - P)/(170.000 - 120.000)).$$

Let op!

- Bovenstaand benoemde maximum totaalprijzen zijn inclusief de stelpost van € 6.000,-- (exclusief btw) en exclusief eventuele indexatie.
- De maximum totaalprijs moet een raming bevatten, waarin de activiteiten zijn gespecificeerd, anders worden 0 punten toegekend.

6. Beoordeling Inschrijving

6.1 Beoordelen volledige en rechtsgeldige Inschrijving

De Inschrijving zal op onderstaande procedurele punten worden beoordeeld:

1. Volledigheid inzake de aan te leveren documenten (zie de checklist in paragraaf "Vorm en inhoud van de Inschrijving" in hoofdstuk 7).
2. Juiste en volledige informatie, zonder wijzigingen op de door de Aanbestedende dienst verstrekte documenten.
3. Bevat geen voorbehouden van de Inschrijver (zoals: het van toepassing verklaren van eigen voorwaarden).
4. Rechtsgeldige ondertekening en volledige invulling van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'.

De Inschrijving zal van verdere deelname aan deze aanbesteding worden uitgesloten en niet verder worden beoordeeld indien niet aan bovenstaande eisen is voldaan, tenzij (binnen de grenzen van het aanbestedingsrecht) correctie is toegestaan.

6.2 Beoordelen eisen van de opdracht

Vervolgens wordt getoetst of is voldaan aan de eisen van de opdracht (hoofdstuk 3) en eisen aan de Inschrijver, in Eisen aan Inschrijver'). Inschrijvingen die niet aan de eisen voldoen, worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

6.3 Beoordelen wensen van de opdracht

De niet uitgesloten Inschrijvingen worden vervolgens overeenkomstig hoofdstuk 5 'Wensen en beoordeling' beoordeeld.

De beoordeling van de inschrijvingen vindt plaats door een beoordelingscommissie. De beoordelingscommissie bestaat uit 5 adequaat toegeruste en deskundige beoordelaars. Iedere inschrijving zal eerst door iedere beoordelaar individueel op basis van de in het aanbestedingsdocument opgenomen beoordelingscriteria worden beoordeeld. Vervolgens zal de beoordelingscommissie plenair in consensus voor iedere wensvraag tot een eindoordeel komen. Het eindoordeel per wensvraag wordt afgerond op twee decimalen achter de komma. De totaalscore van alle wensvragen zal op een rekenkundige wijze worden vastgesteld. De totaalscore van de wensvragen tezamen met de score op het criterium prijs vormt de eindscore van de inschrijving.

M.b.t. perceel 1

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs onder € 350.000,-- exclusief btw worden als niet reëel beschouwd en uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs boven € 450.000,-- exclusief btw worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

M.b.t. perceel 2

Inschrijvingen met een maximum totaalprijs onder € 120.000,-- exclusief btw worden als niet reëel beschouwd en uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

Inschrijvingen boven met een maximum totaalprijs € 170.000,-- exclusief btw worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

6.4 Bepaling definitieve totale eindscore

Er wordt gegund op basis van de Economisch meest voordelige Inschrijving. De Economisch meest voordelige Inschrijving is de Inschrijving met de hoogste definitieve totale eindscore.

De definitieve totale eindscore van een Inschrijver wordt tot twee cijfers achter de komma afgerond. Tot aan het moment van het bepalen van deze definitieve totale eindscore worden cijfers niet afgerond.

Indien twee of meer Inschrijvers een gelijke definitieve totale eindscore hebben behaald en dit tot gevolg heeft dat de Aanbestedende dienst aan meer dan één Inschrijver per perceel zou moeten gunnen, zal de Aanbestedende dienst gunnen aan de Inschrijver met de hoogste eindscore voor het sub-gunningscriterium '*Kennis en ervaring overig in te zetten projectteamleden (inclusief tekstschrijver)*'(5.2.2)'.

In het geval de hoogst scorende Inschrijvers ook op dit sub-gunningscriterium een gelijke score hebben behaald, zal door middel van loting worden bepaald aan welke Inschrijver(s) de opdracht gegund zal worden.

6.5 Beoordelen bewijsmiddelen

Bij het rechtsgeldig ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' en het indienen van de Inschrijving, hoeft de Inschrijver bij zijn Inschrijving nog geen bewijsmiddelen te overleggen, tenzij uitdrukkelijk in dit Aanbestedingsdocument anders is aangegeven.

De Inschrijver gaat door het ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' en het indienen van zijn Inschrijving ermee akkoord dat de Aanbestedende dienst zich het recht voorbehoudt om op een later moment de winnende Inschrijver te verplichten bewijsstukken te overleggen.

De Aanbestedende dienst zal in de gunningsbeslissing uitsluitend de winnende Inschrijver verzoeken om bewijsmiddelen te overleggen. Indien de Aanbestedende dienst dit vanwege een goede voortgang van de procedure noodzakelijk acht, kan de Aanbestedende dienst de bewijsmiddelen op een eerder moment opvragen bij alle Inschrijvers.

De bewijsmiddelen dienen aan te tonen dat de Inschrijver daadwerkelijk voldoet aan het hetgeen Inschrijver verklaart in het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' en in de Inschrijving. De Inschrijver moet binnen vijftien (15) kalenderdagen na het eerste verzoek van de Aanbestedende dienst de gevraagde bewijsmiddelen overleggen. De Aanbestedende dienst zal pas tot definitieve gunning overgaan indien hij akkoord is met de inhoud en geldigheid van de opgevraagde en door Inschrijver overgelegde bewijsmiddelen; tot dat moment kan de betreffende Inschrijver nog van de procedure worden uitgesloten. In een dergelijk geval zal de Aanbestedende dienst iedere Inschrijver hiervan op de hoogte brengen.

De Aanbestedende dienst zal dan opnieuw de Economisch meest voordelige Inschrijving gaan bepalen. De scores van de terzijde gelegde Inschrijver zullen uit de beoordeling worden gehaald. Vervolgens zullen de berekeningen van de formules opnieuw worden uitgevoerd en zal er een nieuwe rangorde worden bepaald. Het gunningsproces zal vervolgens opnieuw worden uitgevoerd.

Ingeval een Inschrijver niet voor definitieve gunning in aanmerking komt, ontvangen alle Inschrijvers een bericht over de gevolgen hiervan voor de gunning.

7. Procedure Inschrijving

7.1 Akkoordverklaring

Door het indienen van een Inschrijving, vergezeld van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument', gaat Inschrijver uitdrukkelijk akkoord met alle eisen die in dit Aanbestedingsdocument zijn opgenomen en verklaart u dat u gedurende de gehele uitvoeringsperiode van de met u gesloten Overeenkomst daaraan blijft voldoen. Bovendien bevestigt u hiermee dat u alle opgegeven prijzen en tarieven gestand zult doen.

7.2 Planning

Zie schema paragraaf 1.3 'Tijdspad' en de 'Tabel 4: detailplanning en deliverables voor Odrachtnemer(s)' (hoofdstuk 3 paragraaf 3.2 'Eisen met betrekking tot het resultaat').

7.3 Procedure algemeen

Deze aanbesteding vindt plaats conform de Aanbestedingswet. In dit geval is gekozen voor de "openbare procedure". Hiertoe is op www.tenderned.nl en op Tender European Daily (TED) een aankondiging geplaatst.

7.3.1 Communicatie

Alle communicatie met betrekking tot deze aanbestedingsprocedure verloopt via TenderNed (www.tenderned.nl), tenzij anders bepaald.

Nadat u op TenderNed heeft aangegeven dat u deze aanbesteding wilt volgen, kunt u via 'Mijn aanbestedingen' op TenderNed berichten over deze aanbesteding versturen en ontvangen. Vragen over de aanbesteding stuurt u via TenderNed naar de contactpersoon van de Aanbestedende dienst.

Berichten ontvangt u via TenderNed. Via uw persoonlijke instellingen op TenderNed kunt u er voor zorgen dat u automatische attenderingen ook op uw eigen e-mailadres ontvangt. U bent er zelf verantwoordelijk voor dat deze e-mailberichten worden toegelaten door uw e-mailbeveiliging. Indien de communicatie niet via TenderNed kan plaatsvinden, kunt u contact opnemen met onderstaande contactpersoon/contactpersoon:

Yvonne van Krieken is bereikbaar via e-mailadres iucezteam1@rvo.nl o.v.v. '202411098 TN509808 EML 2026_YK'.

Het is niet toegestaan andere dan de hierboven genoemde contactpersoon met betrekking tot deze aanbesteding rechtstreeks te benaderen.

Voor vragen die gerelateerd zijn aan de functionaliteit of techniek van TenderNed, kunt u op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur contact opnemen met de servicedesk van TenderNed via 0800-8363376, of via servicedesk@tenderned.nl. Ook kunt u de handleiding raadplegen via <https://www.tenderned.nl/cms/voor-ondernemingen>.

7.3.2 eHerkenning

Inloggen en registreren met eHerkenning is verplicht voor iedere TenderNed-gebruiker van een bij de KvK geregistreerde Nederlandse onderneming.

Zie <https://www.tenderned.nl/cms/voor-ondernemingen-starten-met-tenderned/een-onderneming-registreren-op-tenderned> waarin informatie en voorwaarden over eHerkenning zijn opgenomen. De gevolgen van het niet (tijdig) registreren van eHerkenning zijn voor u.

7.3.3 Vragen en inlichtingen

Gedurende de procedure kunt u vragen stellen. Stel uw vragen zo snel mogelijk. Alle vragen worden geanonimiseerd beantwoord. De Aanbestedende dienst heeft twee mogelijkheden om uw vragen via TenderNed te beantwoorden:

- door middel van een of meerdere Nota's van Inlichtingen;
- door middel van de in TenderNed opgenomen faciliteit "vragen en antwoorden".

De uiterste datum voor het stellen van uw vragen is opgenomen in de planning.

In elk geval zullen alle gestelde vragen ten minste tien (10) kalenderdagen voor de uiterste datum van indiening van de Inschrijving worden beantwoord.

Een vraag verzenden naar de Aanbestedende dienst

Uw vragen stelt u via TenderNed. Zie de handleiding van TenderNed:

<https://www.tenderned.nl/cms/voor-ondernemingen-aanmelden-en-inschrijven/vragen-stellen-een-aanbesteding>.

Alle vragen en antwoorden worden aan alle Inschrijvers kenbaar gemaakt. Echter, indien u zwaarwegende redenen heeft om uw vraag (en het antwoord) niet voor alle betrokkenen van een aanbesteding inzichtelijk te maken, vink dan 'Individueel behandelen' aan. Het is echter aan de Aanbestedende dienst om te bepalen of uw vraag al dan niet individueel wordt behandeld.

Antwoorden van de Aanbestedende dienst

De Nota's van Inlichtingen maken integraal onderdeel uit van deze aanbesteding.

De Aanbestedende dienst gaat ervan uit dat met betrekking tot de onderdelen waarover geen vragen zijn gesteld geen onduidelijkheden bestaan.

7.3.4 Gestanddoeningstermijn en Inschrijving

De door Inschrijver ingediende Inschrijving dient minimaal vier (4) maanden vanaf de uiterste datum en tijdstip van ontvangst van de Inschrijvingen geldig te zijn. Ingeval tegen de mededeling van de gunningsbeslissing bij de bevoegde rechter te Den Haag een voorlopige voorziening is gevraagd, dienen de Inschrijvers hun Inschrijving in ieder geval gestand te doen tot vier weken na uitspraak van de voorzieningenrechter in eerste instantie.

7.3.5 Varianten

Inschrijver mag naast een Inschrijving conform het Aanbestedingsdocument géén variant daarop aanbieden.

7.3.6 Kosten van de Inschrijving

De Aanbestedende dienst vergoedt geen kosten voor het opstellen en uitbrengen van een Inschrijving, met inbegrip van eventueel te verstrekken nadere inlichtingen.

Eventuele kosten of schade die (kunnen) ontstaan door het niet gunnen van deze aanbesteding zijn voor rekening en risico van Inschrijver.

7.3.7 Stopzetten aanbesteding

De Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om tot het moment van ondertekening van de beoogde Overeenkomst de aanbesteding geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief te stoppen. Aanbestedende dienst zal in een dergelijke situatie in beginsel niet tot vergoeding van aanbestedingskosten overgaan. Dit kan anders zijn indien de Aanbestedende dienst van oordeel is dat de omstandigheden van dien aard zijn dat een tegemoetkoming op zijn plaats is.

7.3.8 Rangorde documenten

In geval van tegenstrijdigheden tussen het Aanbestedingsdocument en de Nota's van Inlichtingen, prevaleren de Nota's van Inlichtingen.

Indien er meer Nota's van Inlichtingen zijn prevaleert, in geval van tegenstrijdigheden tussen de Nota's van Inlichtingen, het bepaalde in de meest recente Nota van Inlichtingen.

7.3.9 Informatie over verplichtingen Inschrijver

Inschrijver dient rekening te houden met de verplichtingen op het gebied van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht conform artikel 2.81 lid 2 van de Aanbestedingswet.

Informatie over bepalingen inzake belastingen, milieubescherming, arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden die gelden in Nederland en die gedurende de looptijd van de Overeenkomst op de verrichtingen van Inschrijver van toepassing zijn, is verkrijgbaar bij:

- voor bepalingen inzake belastingen: de Belastingdienst; www.belastingdienst.nl;
- voor bepalingen inzake milieubescherming: www.rijksoverheid.nl;
- voor bepalingen inzake arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden: het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: www.rijksoverheid.nl.

7.3.10 Gids over Informatiebeveiliging en Privacy voor leveranciers

Het beveiligen van informatie en beschermen van persoonsgegevens heeft voor het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) de hoogste prioriteit. Dat vraagt om een grote inspanning van onze eigen medewerkers, maar zeker ook van onze leveranciers. In deze beknopte gids leest u er meer over: [Brochure informatiebeveiliging en privacy EZ](#).

7.3.11 Tegenstrijdigheden of bezwaren

Indien de documenten volgens Inschrijver tegenstrijdigheden, onjuistheden of onduidelijkheden bevatten of de Inschrijver daarover bezwaren heeft, dient Inschrijver dit direct schriftelijk aan de contactpersoon te melden, met concrete onderbouwing ervan.

7.3.12 Klachtenregeling

Wanneer een Inschrijver het oneens blijft met de reactie van de Aanbestedende dienst op de vragen, verzoeken, opmerkingen of bezwaren van de Inschrijver, dan wel dat een reactie daarop uitblijft, kan hij een klacht indienen.

In de bijlage 'Klachtenprocedure' is nadere informatie te vinden.

7.3.13 Beslechting van geschillen

Naast het gestelde in de paragraaf inzake 'Klachtenregeling' geldt dat ieder geschil over deze aanbesteding kan worden voorgelegd aan de Commissie van Aanbestedingsexperts (www.commissievanaanbestedingsexperts.nl) en/of aan de bevoegde rechter te Den Haag. Uitsluitend het Nederlandse recht is daarop van toepassing.

7.3.14 Indiening van de Inschrijving

De uiterste inleverdatum en tijd van ontvangst van de Inschrijvingen is vastgesteld in de paragraaf 1.3 'Tijdspad' en is een fataal moment.

- Om te kunnen inschrijven dient uw onderneming geregistreerd te zijn op TenderNed. Een of meerdere geregistreerde gebruikers namens uw onderneming dienen te worden gekoppeld en geautoriseerd om via TenderNed in te schrijven.
Het advies van de Aanbestedende dienst is om het registratieproces in TenderNed niet uit te stellen tot (vlak voor) het einde van de uiterste inschrijvingstermijn, maar direct te starten. Na registratie van uw onderneming dient u deze Inschrijving via het aankondigingsplatform op TenderNed toe te voegen. Dit kan via de knop 'Toevoegen aan mijn aanbestedingen'.
- Raadpleeg de link [In 6 stappen inschrijven op een aanbesteding via TenderNed | TenderNed](#) voor meer informatie over het registreren en inrichten van uw organisatie op TenderNed, alsmede over het digitaal inschrijven. Deze informatie en aanvullende informatie over het gebruik van TenderNed is ook toegankelijk via [TenderNed voor ondernemingen | TenderNed](#).
- Uitsluitend Inschrijvingen die voor of op de uiterste inleverdatum en het genoemde tijdstip zijn ingediend in de digitale kluis van deze aanbesteding op TenderNed, worden door de Aanbestedende dienst in behandeling genomen.
- De sluitingstijd voor het indienen van Inschrijvingen, aangegeven door de aftellende digitale klok in TenderNed, is leidend.
- De Aanbestedende dienst kan de Inschrijvingen pas inzien na het openen van de digitale kluis in TenderNed. Deze kan pas worden geopend nadat de uiterste inleverdatum en tijdstip zijn verstreken.
- Neem voor technische vragen of problemen bij het inschrijven via TenderNed contact op met de servicedesk van TenderNed. Indien uw vragen of signalen naar uw oordeel te laat of niet

adequaat door de servicedesk van TenderNed worden beantwoord, kunt u contact opnemen met de contactpersoon van de Aanbestedende dienst.

- Het risico van te late indiening van de Inschrijving en/of indiening van een onvolledige Inschrijving ligt bij Inschrijver.
- De Aanbestedende dienst is niet verantwoordelijk noch aansprakelijk voor de gevolgen die u ondervindt van een te laat, incorrect of onvolledig ingediende Inschrijving.

De Aanbestedende dienst zal vertrouwelijk omgaan met de informatie die door Inschrijver wordt verstrekt.

7.3.15 Vorm en inhoud van de Inschrijving

De Inschrijving dient volledig via TenderNed te worden ingediend. Het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' dient rechtsgeldig te worden ondertekend.

Bij de indiening van uw Inschrijving kunt u de volgende checklist gebruiken.

Betreft	Omschrijving	Actie Inschrijver
Bijlage 1	Uniform Europees Aanbestedingsdocument *	Ingevuld en rechtsgeldig ondertekend toevoegen aan TenderNed.
Bijlage 2	Referentieverklaring	Toevoegen aan TenderNed aan de betreffende eis
Wensen	Inschrijving, inclusief antwoorden op de wensen van de Aanbestedende dienst (LET OP: wensen t.a.v. de kwaliteit)	Per sub-gunningcriterium (wens) toevoegen aan TenderNed en plaatsen in het tabblad 'Kwaliteit'
Vrij format	cv's gebundeld.	Toevoegen aan TenderNed en plaatsen in het tabblad 'Kwaliteit'.
Bijlage prijzen / tarieven Bijlage 3a (perceel 1) Bijlage 3b (perceel 2)	De geoffreerde maximum totaalprijs van een perceel, inclusief een raming, waarin de activiteiten zijn gespecificeerd naar uren/dagtarieven exclusief btw, inclusief de stelpost per perceel. Bij inschrijving kunt u het format Bijlage 3a of 3b of een soortgelijk format hanteren.	Het sub-gunningscriterium Prijs/tarieven plaatsen in het tabblad 'Prijs'.
Factureren	Om de verwerking van de factuur te bewerkstelligen, dient u in uw Inschrijving onderstaande gegevens op te nemen: <ul style="list-style-type: none"> - NAW-gegevens; - KvK-nummer; - Vestigingsplaats volgens KvK; - IBAN. 	Opnemen in Inschrijving en toevoegen aan TenderNed.

* Zie paragraaf 7.3.17 in geval in samenwerkingsverband wordt ingeschreven.

7.3.16 Rechtsgeldige ondertekening

Onder een rechtsgeldige ondertekening wordt verstaan dat een document door een rechtsgeldig bevoegde/gemachtigde vertegenwoordiger is ondertekend.

Wanneer in het beroeps- of handelsregister is opgenomen dat twee of meer personen slechts gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd zijn, moeten de documenten die rechtsgeldig moeten worden ondertekend, door die twee of meer personen ondertekend worden. Wanneer er bij de bevoegdheid tot het vertegenwoordigen van de onderneming beperkingen zijn opgenomen, moet daarmee rekening worden gehouden.

Waar een rechtsgeldige ondertekening wordt verlangd, accepteert de Aanbestedende dienst hiervoor naast een originele handgeschreven handtekening tevens de gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van art. 3:15a van het Burgerlijk Wetboek.

NB: het Uniform Europees Aanbestedingsdocument kan niet rechtstreeks worden voorzien van een gekwalificeerde elektronische handtekening. U kunt het UEA van een handgeschreven handtekening voorzien of u dient een digitale pdf-afdruk van het pdf-formulier te maken, waarmee vervolgens op deze digitale pdf-afdruk de gekwalificeerde elektronische handtekening kan worden geplaatst.

Indien een vereiste rechtsgeldige ondertekening niet aanwezig is leidt dit in beginsel tot uitsluiting. Echter krijgt u in dat geval eenmalig, gedurende 48 uur, de mogelijkheid dit te herstellen.

7.3.17 Inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen

Indien u de opdracht niet zelfstandig kunt uitvoeren kunt u samenwerken met andere ondernemingen.

Inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen kan op twee manieren:

- ofwel als combinatie waarbij elke deelnemer aan de combinatie ieder voor zich en gezamenlijk hoofdelijk aansprakelijk is voor de gestanddoening van de verplichtingen die voortvloeien uit de Inschrijving alsmede de uitvoering van de Overeenkomst;
- ofwel als hoofdaannemer-onderaannemer constructie waarbij de hoofdaannemer optreedt als contractpartij en aansprakelijk is voor het nakomen van alle verplichtingen, dus inclusief de verplichtingen die in onderaanneming worden gegeven.

Aanmelden als combinatie

Indien een Inschrijving wordt ingezonden door een combinatie:

- dient iedere combinant afzonderlijk de bijlage 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' in te vullen en rechtsgeldig te ondertekenen, waarbij onder andere moet worden vermeld wie de combinanten zijn (zie deel II van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'). Geef aan welke rol de betreffende combinant heeft binnen de combinatie. In het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' dient te worden aangegeven wie de leiding (penvoerderschap) van de combinatie heeft en als verantwoordelijk gemachtigde optreedt.
- geldt dat alle tot de combinatie behorende ondernemingen ieder voor zich en gezamenlijk hoofdelijke aansprakelijkheid aanvaarden voor de gestanddoening van de verplichtingen voortvloeiend uit de Inschrijving, alsmede voor de eventuele uitvoering van de Overeenkomst.
- Wanneer een combinant een beroep doet op de draagkracht van andere entiteiten om aan te tonen dat voldaan wordt aan de gestelde Geschiktheidseisen (zie hoofdstuk 4 van dit aanbestedingsdocument), dan dienen de andere entiteiten een apart Uniform Europees Aanbestedingsdocument in te dienen, de delen II A, II B, III en IV in te vullen en het document rechtsgeldig te ondertekenen (zie de informatie onder II C in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument) én
- dient iedere deelnemer aan dat samenwerkingsverband, voor zijn aandeel, de voor deze aanbesteding gevraagde bewijsmiddelen te verstrekken.

Aanmelden als hoofdaannemer met onderaannemer(s)

Indien wordt aangemeld als hoofdaannemer waarbij hoofdaannemer geen beroep doet op de draagkracht van onderaannemers dient alleen de hoofdaannemer in het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' de gegevens in te vullen in deel II D en rechtsgeldig te ondertekenen.

Indien hoofdaannemer wel een beroep doet op de draagkracht van onderaannemers om aan te tonen dat hij voldoet aan de gestelde Geschiktheidseisen, dan dient/dienen ook de onderaannemer(s) een apart Uniform Europees Aanbestedingsdocument in te dienen en de delen II A, II B, III en IV in te vullen en rechtsgeldig te ondertekenen (zie de informatie onder II C in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument).

De onderaannemers op wiens draagkracht de hoofdaannemer wel een beroep doet dienen de gevraagde bewijsmiddelen te verstrekken.

De hoofdaannemer is volledig aansprakelijk voor de gestanddoening van de verplichtingen voortvloeiend uit de Inschrijving alsmede de eventuele uitvoering van de opdracht. De hoofdaannemer is daarnaast aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen van de door hem ingeschakelde onderaannemer(s).

Alle ingevulde en ondertekende bijlagen 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' dienen aan de Inschrijving te worden toegevoegd.

7.3.18 Eén Inschrijving

Een natuurlijk persoon, rechtspersoon of vennootschap kan slechts éénmaal (hetzij individueel, hetzij in combinatie met andere natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen) een Inschrijving indienen.

Daarbij geldt voor Inschrijvers die onderling met elkaar zijn verbonden door een afhankelijkheidsverhouding (concernrelatie) dat zij mogen deelnemen aan deze aanbestedingsprocedure. Daarbij geldt de uitdrukkelijke voorwaarde dat zij als concurrenten aan deze aanbesteding deelnemen. Hierbij moet aangetoond worden dat de onderlinge verhouding hun inschrijfgedrag in het kader van deze aanbestedingsprocedure niet heeft beïnvloed en de eerlijke mededinging niet heeft belemmerd.

Door het indienen van een Inschrijving verklaart Inschrijver zich akkoord met deze voorwaarde.

Het inschrijven op meerdere percelen, wordt door de Aanbestedende dienst niet beschouwd als het indienen van meerdere Inschrijvingen.

7.3.19 Schenden fundamenteel beginsel aanbestedingsrecht, eerlijke mededinging

Elke Inschrijver die door zijn handelen een fundamenteel beginsel van het aanbestedingsrecht (zoals het gelijkheidsbeginsel) schendt, wanneer deze schending heeft geleid of heeft kunnen leiden tot het beperken van de eerlijke mededinging, wordt uitgesloten van deze aanbestedingsprocedure. Dit is ook het geval wanneer het schenden of beperken van de eerlijke mededinging zich pas openbaart na het versturen van de mededeling gunningsbeslissing aan alle Inschrijvers. Voordat de Aanbestedende dienst om die reden beslist tot uitsluiting van een Inschrijver, stelt hij de desbetreffende Inschrijver in kennis van zijn voornemen, waarna de Inschrijver de gelegenheid krijgt om aan de Aanbestedende dienst aan te tonen dat geen sprake is van schending van dat fundamenteel beginsel van het aanbestedingsrecht of beperking van de eerlijke mededinging.

Door in te schrijven op deze aanbesteding verklaart de Inschrijver dat hij zich ervan bewust is dat in strijd handelen met een fundamenteel beginsel van het aanbestedingsrecht bovengenoemde gevolgen kan hebben. De Aanbestedende dienst kan het schenden van de fundamentele beginselen van het aanbestedingsrecht of het beperken van de eerlijke mededinging vaststellen met alle middelen die hem ter beschikking staan. Een rechterlijke beslissing is hiervoor geen noodzakelijk vereiste.

7.3.20 Communicatie en taal

Tijdens het aanbestedingstraject dient de communicatie met de Aanbestedende dienst plaats te vinden in de Nederlandse taal.

De Inschrijving dient plaats te vinden in de Nederlandse taal.

Tijdens de contractuitvoering dient in de Nederlandse taal gecommuniceerd te worden.

7.3.21 Algemene voorwaarden

Leverings-, betalings- en/of andere algemene voorwaarden –hoe dan ook genaamd- van Inschrijver of zijn brancheorganisatie worden uitdrukkelijk niet geaccepteerd. Op de af te sluiten Overeenkomsten zijn de Algemene Rijksvoorwaarden van toepassing.

7.3.22 Contractvoorwaarden

De concept Overeenkomsten en de Algemene Rijksvoorwaarden zijn opgenomen in de bijlagen. In de vragenronde hebben Inschrijvers de mogelijkheid om vragen te stellen, opmerkingen en onderbouwde tekstvoorstellen in te dienen.

De Aanbestedende dienst is vrij in het al dan niet honoreren van de voorgestelde tekstvoorstellen. In de Nota van Inlichtingen zal de Aanbestedende dienst aangeven of zij de gedane voorstellen heeft geaccepteerd dan wel verworpen. Door in te schrijven gaat Inschrijver akkoord met de (eventueel aangepaste) Overeenkomsten. Alleen de definitieve Overeenkomsten zullen geldend zijn bij de uitvoering van de opdracht.

7.3.23 Toelichting op en verificatie van de Inschrijving

De Aanbestedende dienst kan verlangen dat Inschrijver zijn Inschrijving nader toelicht en/of voorziet van onderbouwende documenten. De Aanbestedende dienst is gerechtigd, maar niet verplicht, om alle op basis van de Inschrijving in te dienen gegevens en verklaringen op hun juistheid te controleren.

7.3.24 Mededeling gunningsbeslissing

Alle Inschrijvers krijgen gelijktijdig digitaal een gemotiveerd bericht van de mededeling van de gunningsbeslissing. Iedere Inschrijver kan over deze beslissing informatie inwinnen bij de Aanbestedende dienst.

Opschortende termijn

Iedere Inschrijver c.q. belanghebbende die het met de gunningsbeslissing en (mondelinge) toelichting niet eens is, kan hierover een voorlopige voorziening vragen bij de bevoegde civiele rechter te Den Haag. De dagvaarding dient te zijn betekend binnen 20 kalenderdagen na elektronische verzending van de gunningsbeslissing. Deze termijn is een vervaltermijn. Ingeval Inschrijver een voorlopige voorziening vraagt, wordt Inschrijver verzocht een kopie van de dagvaarding aan de Aanbestedende dienst op te sturen.

De gunningsbeslissing is op grond van artikel 2.129 van de Aanbestedingswet nog geen aanvaarding van het aanbod van de Inschrijver. Gedurende 20 kalenderdagen na elektronische verzending van de gunningsbeslissing, is het de Aanbestedende dienst niet toegestaan de opdracht definitief te gunnen door het aangaan van de Overeenkomst.

Als gedurende deze 20 kalenderdagen een voorlopige voorziening is gevraagd, zal de uitspraak in kort geding in eerste instantie worden afgewacht. De uitspraak vormt de basis voor de verdere besluitvorming van de Aanbestedende dienst.

Indien tegen de gunningsbeslissing een kort geding aanhangig wordt gemaakt, zal de Aanbestedende dienst de Inschrijver hiervan op de hoogte brengen. De Inschrijver dient zijn Inschrijving in ieder geval gestand te doen tot vier weken na uitspraak in kort geding.

Belang bij uitspraak

Een Inschrijver die een belang heeft bij de uitspraak van dit kort geding kan alleen procederen door middel van tussenkomst of voeging. Inschrijver kan niet separaat een kort geding of een andere gerechtelijke procedure aanhangig maken.

Bijlagen

De volgende bijlagen maken een integraal onderdeel uit van dit Aanbestedingsdocument. Deze zijn met het Aanbestedingsdocument gepubliceerd.

Bijlage 1 Uniform Europees Aanbestedingsdocument

Bijlage 2 Referentieverklaring

Bijlage 3a Prijzenblad, Perceel 1

Bijlage 3b Prijzenblad, Perceel 2

Bijlage 4 Klachtenprocedure

Bijlage 5a Concept DVO EML 2026, Perceel 1

Bijlage 5b Concept DVO EML 2026, Perceel 2

Bijlage 6a Lijst met alternatieve maatregelen

Bijlage 6b Startlijst - suggesties voor verbeteringen huidige EML

Bijlage 6c Startlijst

Bijlage 6d Verkenning naar regulering van specifieke (gedrags)maatregelen

Bijlage 6e Memo Slimme sturing en opslag

Bijlage 6f Energiebesparingsberekeningen faciliteiten en processen

Bijlage 6g Energiebesparings- en investeringsberekeningen gebouwen

Bijlage 6h Energiebesparings- en investeringsberekeningen faciliteiten

Bijlage 6i Energiebesparings- en investeringsberekeningen processen

Bijlage 6j Energiebesparingsberekeningen glastuinbouw

Bijlage 6k Investeringsberekeningen glastuinbouw

Bijlage 6l Gebruikershandleiding Register

Bijlage 6k Investeringsberekeningen glastuinbouw

Bijlage 6m Export randvoorwaarden uit het Register

Bijlage 6n Export uitgangssituaties uit het Register

Bijlage 6o Lijst met samengevoegde maatregelen

Bijlage 6p Energie Efficiënt Ethernet

Bijlage 6q EML en renovatiestandaard

Bijlage 6r Overlap bouwregelgeving en EML

Bijlage 7 Overzicht inhoudelijke Bijlagen 6a t/m 6r